

PRARASTOS ŽEMĖS NOSTALGIJA

Žodžiai, kurie išreiškia daugumos
lietuvių tremtyje slepiamas mintis

Šio laiško — straipsnio autorius yra Dr. Vincas Vyčinas, anksčiau dėstęs Prince George kolegijoje, Britų Kolumbijos, dabar esančio pensijoje ir gyvenančio Vankuverio saloje, B. C.

Dr. Vyčinas, Lietuvos gimtosios žemės vaikas, likimo atbėgęs į tolimiausią Kanados šiaurės vakarų kampą, ir čia radęs savo gimtajai tėvynei panašių gamtos vaizdų ir vietų buvo užsidegęs steigti ir propaguoti Britų Kolumbijos šiaurėje "mikroskopinę Lietuvą" ir prie Prince George buvo net kelis šimtus akrų žemės užpirkęs, bet neradęs iš savo tautiečių pusės gyvensnio atgarsio, panašiai kaip ir ne vienas kitas, nuleido rankas ir pagaliau ir pats toliau išsikraustė.

Dr. Vincas Vyčino laiško — straipsnio mintys, nors išdėstytos dar 1969 metais, tebėra gyvos ir šiandien. J. Pr.

"Laukiau Tamstos išisomis dienomis, savaitėmis ir net mėnesiais. Nesulaukiau. Dabar aš pats esu šiaurėje. Ši šiaurė yra 8 mylios nuo Vanderhoofo ir rytus prie Nečako (Nechako) upės. Ji nenuėina labai toli šiaurėn, bet ji yra man svarbi kaip "mano šiaurė". Kodėl ji man svarbi? — stengsiuos čia trumpai parašyti.

Rašau dabar prie lango mažos rąstų trobelės. Pro langą matau plačią ramiai tekančią tyro vandenio Nečako upę, gal Nevėžio — jeigu ne Neris — plocio. Joje plauko dideli pulkai laukinių žąsų, o pakrastiškai būreliai ančių. Ties paukščiai išsisičia čia gal pirmąjame sustojime iš tolimos šiaurės tyrų keliaudami į pietus mūsų kontinento dalis. Nežinau kas statė šį mano rąstų namelį. Namelis labai senas, bet jis man gyvai primena senovines lietuviškos sodžiaus "gryčias". Pernai rudėnį aš tą namelį atstaciau — uždėjau naują stogą, nes senasis jau buvo visai nupuvęs. Apie trobelę — lygi ir plati lanka — tokia, kokių tiek daug buvo Lietuvoje pagal Nevėžį, Dubysą ar Levenį. Tik trūksta čia grėbėlių su lietuviška daina. Toliau už lankos tęsiasi nesibaigiančios girios eglių, beržų ir drebulių. Pro jas pravaistas geležinkelis nuo Vanderhoofo į Prince George. Tas geležinkelis gal yra tik vienišas civilizacijos pasaulio gaidas šioje perdem gamtinėje gamoje.

Šiuo laiku dienos saulėtos, o naktys žvaigždėtos. Geroje šiluma dideli šiaurės gyvuliai: meškos ir elniai (moose). Naktis dažnai baugiai perskrodžia šakalų (pievų vilkų, dažnai vadinamų kojotais (cayots)), gudus staigumas.

Kodėl aš vadinu šita amerikinio kontinento šiaurės lopuką "mano šiaurė"? Todėl, kad ji — šitas 143 akrų plotas — yra likutis mano kadaise (1963-4 metais) kurti projektuoto lietuviškos sodžiaus. Tuo laiku virš šių plotų plazdėjo kuriam laikui lietuviškos kultūros vizija, kuriai tada buvo progos rasti kaip mažai salelei didžiulėje amerikinės kultūros erdvėje. Taip! Buvo proga tai vizijai tapti realybe, jeigu Amerikos žemyne gyvenančių lietuvių širdyse būtų buvę tai vizijai atbalsio. To atbalsio nebuvo, ir lietuviškos kultūros sala žlugo pirm negu ji prasidėjo. "Žiedas pumpure nuvyta", kaip sako dainos žodžiai. Kai dabar tylia naktį Nečako mėnėsienos žėrinčiame paviršiuje atspindi Gėris Ratai ir Piautavas (Orion), mirusi

vizija tarsi ir vėl atbunda. Tada pajuntu, kad ši šiaurė yra "mano šiaurė". Jeigu mano senelis būtų gyvas ir būtų dabar čia, jis čia pasijustų namie — taip labai ši vieta yra panaši į jo buvusią gyvenamą vietą Lietuvoje.

Daugelį metų su širdgėla stebėjau lietuviškos kultūros žlugimą tėviškoje nuo rusifikacijos ir čia nuo amerikizacijos. Rusifikacija lietuvių tautai yra prievarta užmesta, kai tuo tarpu amerikizacija bacila yra pačių lietuvių noriai ir godžiai siurbama kaip saldūs nuodai. Jaučiau, kad reikia kas nors daryti norint lietuviškai išsivijai padėti išsivaduoti iš — kad ir labai patrauklios, bet nedvejotinai mirtingos — anglosaksinės atmosferos. Tikriausias būdas, man atrodė tada (1963-4 metais), — sutelkimas lietuvių išsivijai lietuviškam gyvenimo būdui čia Nečako lankų gamtinėje ramybės ir platybės. Savo vizijoje mačiau čia tada lietuviška miestelį su geležinkelio stotimi, lietuviška mokykla, bažnyčia ir, svarbių svarbiausia, su — lietuviška kultūrine nepriklausomybe.

Lietuviška kultūra išaugo ant ūkiško aplinkoj išugdytų tradicijų. Miesčionija niekad nebuvo pilnai lietuviška. Ji buvo persunkta žydiška merkantilizmo dvasia bei meilės žemei. Aš žinojau, kad Amerikos didmiesčiuose lietuviškumo dvasia ar gyvastingumas bus užgniauztas jau antrojo, jeigu ne pirmojo kartoj. Lietuviams, įsiliejus Amerikos didmiesčių įmonėse, dirbtuvėse ar gyvenamuosiose kvartaluose, jų kultūrinis krautis, išsivežtas pabėgant nuo komunizmo, labai greit išsenka ir dingsta kaip garas, visai to neįjuntant; priešinai: dar net didžiulėjantis savo apskurimu ar pažangumu amerikietiškoje plotmėje. Neįjuntame, kad tapdami gerais amerikiečiais ar kanadiečiais mes mirštame kaip lietuviai.

Jeigu antrojo ar ir net trečiojo kartoj kaip kurie "lietuviukai" dar "išžagsi" kelis lietuviškus žodžius ar iš šeštadieninės mokyklos šiek tiek žino Lietuvos geografiją ar istoriją, tai nereiškia, kad jie yra kultūriniai gyvastingi. Jie gyvena, galvoja, orientuojasi ir viską matuoja moderniuoju amerikietišku — blaiviu bet bedvasiu — mastu. Pas juos lietuviškumo, matematiškai kalbant, nebėra nė 2%.

Tik gyvenimo būdas — būtent, lietuviško gyvenimo tradicijos — galėjo duoti vienijančią pagrindą lietuviškos kultūros tolimesnei plėtrai ar vystymuisi modernaus pasaulio rėmuose. Mes galėjome (ir gal net turėjome) išeiti į modernaus žmogaus kovos areną sykiu su kitomis tautomis, bet turėjome tai daryti kaip lietuviai. Kodėl mes būtina norėjome šitoj arenoje būti kaip amerikiečiai ar kanadiečiai? Prancūzai, pavyzdžiui, šiandien yra modernūs ir kultūringi, bet jų kultūra yra prancūziška, o ne kanadiška ar amerikietiška. Panašiai yra su vokiečiais, olandais ar ispanais. Kodėl gi lietuvių modernioji kultūrinė fazė būtina turi būti amerikietiška, kanadiška, vokiška ar net rusiška? Kodėl mes turime elgtis taip, tarsi, savosios kultūros neturėtume?

Čia reikalinga maža pastaba: "lietuviško ūkininkavimo" sąvoka šitame laiške nebadau parbrėžti kaip ūkininkavimo profesiją, bet lietuvišką gyvenimo būdą. Šituo gyvenimo būdu pasireiškia lietuviška šeimos narių savitarpio sandara; harmoninga lietuvių santykiuose su

BASSANO (c 1510 — 1572)

MADONA

kaimynais, sykiu dirbant kasdienos darbus, kits kitam talkininkaujant, švėdiant šventes ir rūpinantis tautiniais bendruomenės reikalais. Lietuvių darbų, šventės, pramogos ir tautiniai reikalai yra jiems bendri, išaugę iš lietuvių egzistencinės aplinkos, saviti, organiškai susiję su jo asmeniu, persunkti jo intymiu galvojimu, lietuviškumo kupinu įsijautimu, perdėm tautinių kūrybingumu, lyrine, lietuviams tipingi, meile, erdvia pagarba ir gilia malda. Lietuviškas ūkininkavimas apima ir religinius elementus: pavasario atbudimo šventę, saulės sugrįžimą, derliaus šventę ir kitas "pagoniškos" Lietuvos dindienas. Dangus, ugnis, vanduo, duona, gojai, žalčiai — viskas lietuviui buvo šventa. Tokią gilią pagarbą realybei šiandien vargu ar ir poetai beturi — intensyviausiai realybę išgyvena žmonės. Šių dienų modernus žmogus yra esminiai nihilistas: jam nieko nebėra šventa: viskas išreiškiama doleriais, o doleriai lengvai gnaužomi saujoje — palenkiami žmogaus kontrolei.

Lietuviškas gyvenimo būdas apima ir lietuviškąją krikščionybę. Lietuvos pakelių smūktelė ir kryžiai, lietuviškos krikščioniškos giesmės, gilia krikščioniška dvasia ir sykiu giliu patriotizmu persunkti eilėraščiai ar grožinės literatūros veikalai ar meno kūriniai byloja apie krikščionybę, išaugusią iš lietuviškos buities.

★

Lietuviško sodžiaus vizijos žlugimas persunkė mane abejingumu bet kokiam lietuviškumo veiklai, vykstančiam amerikiniuose didmiesčiuose. Lietuviai yra čia įsteigę klubus, parapijas, šeštadienines mokyklas, kapienes; jie ruošia "piknikus", šokių vakarus, minėjimus, suktuves, išleistuves, laidotuves. Visa tai būtų be jokio prieštasto, jeigu tik tai būtų išaugę iš lietuviškos gyvenamos situacijos, organiškai susiję su jo kasdiene buitimi, ir nebūtų imitacija ar skolinys tipiški amerikietiško gyvenimo. Minėtoji veikla nėra išaugusi iš lietuviškos gyvenamosios situacijos, o tėra tik neorganiški priekergtas perdėm miesčioniškos buities priedas — paraštė, kai tuo tarpu pats "puslapis" yra užpildytas grynai amerikine rašysena, detalizuota amerikietiško gyvenimo tvarka, jo stiliumi, galvosena, apsisprendimu, skoniu ir

pagaliau visų tautų misijos. Bet... Bet kas gi benori būti lietuvišku sodiečiu šiais žėriniais technologiniais amžiais? Daug įdomiau būtų patogiai gyvenančių amerikiečių. Realistiškam, blaiviam ir praktiškam amerikietiškam gyvenimui pavirinti lietuviškumas yra gerai. Apsirėngi kurį "išskilmingą" dieną tautiniu rūbu, uždedi patriotinę kaukę ir pašokinėj kaip pajacas iki vakaro, kada vėl pasidėsi "uniformą" iki kitos "išskilmingos" dienos. Rimtos gyvenimo problemos vyksta amerikiniuose technologiniuose didmiesčiuose; lietuviškas sodžius — tik svajotojų! Jeigu čia išsivijotų lietuviškumas tėra maskaradas, kodėl gi dar Lietuvoje lietuvis turi spirtiis rudifikacijai? Kam gyventi patriotinį svajotojų gyvenimą Paneoriuose, jeigu galima gyventi praktiškai ir realistiškai Rusijos technologiniuose didmiesčiuose. Vienintelis argumentas prieš tai gal yra tas, kad Rusijos technologiniai didmiesčiai dar nesuteikia tų patogumų kaip Amerikos.

Dar keli dešimtmečiai ir lietuviškas kultūrinis gyvenimas čia išsivijotų užges. Bet koks

baigiasi visų tautų misijos.

bet koks gi benori būti lietuvišku sodiečiu šiais žėriniais technologiniais amžiais? Daug įdomiau būtų patogiai gyvenančių amerikiečių. Realistiškam, blaiviam ir praktiškam amerikietiškam gyvenimui pavirinti lietuviškumas yra gerai. Apsirėngi kurį "išskilmingą" dieną tautiniu rūbu, uždedi patriotinę kaukę ir pašokinėj kaip pajacas iki vakaro, kada vėl pasidėsi "uniformą" iki kitos "išskilmingos" dienos. Rimtos gyvenimo problemos vyksta amerikiniuose technologiniuose didmiesčiuose; lietuviškas sodžius — tik svajotojų! Jeigu čia išsivijotų lietuviškumas tėra maskaradas, kodėl gi dar Lietuvoje lietuvis turi spirtiis rudifikacijai? Kam gyventi patriotinį svajotojų gyvenimą Paneoriuose, jeigu galima gyventi praktiškai ir realistiškai Rusijos technologiniuose didmiesčiuose. Vienintelis argumentas prieš tai gal yra tas, kad Rusijos technologiniai didmiesčiai dar nesuteikia tų patogumų kaip Amerikos.

Dar keli dešimtmečiai ir lietuviškas kultūrinis gyvenimas čia išsivijotų užges. Bet koks

INDĖNŲ VELYKOS

I pietus nuo Tempe, Meksikos — JAV pasienyje negausi ir labai skurdžiai gyvenanti Yaquis indėnų kaimiečių grupė kasmet įspūdingai suvaidina Didžiosios Savaitės dramą. Jie yra sumaišę į vieną vieną ispanų jiems atneštą kataliką krikščionybę ir savo nuo amžių senais prieškrikščioniškųjų laikų papročius. Vėlykų ritualą jie gausiai pajavina savo tautiniais kostiumais, papročiais, šokiais ir vaidukliška muzika.

Jų apeigos, ilgus metus buvusios uždraustos pašaliečiams, dabar atdaros ir laikomos viešai. Jos atliekamos prancškonų misijų Guadalope Madonos bažnyčioje ir indėnų Yaquis šventykloje (Temple), kuri yra pastatyta prie pat misijos durų ir dabar naudojama tik nepaprastoms religinėms šventėms kaip Velykoms, ir laidotuvėms.

Šių indėnų originali tėvynė buvo pagal upę Sonoroj, Meksikoj. Tai yra vienintelė indėnų gentis šiaurės Amerikoje, kurios europiečiai niekada nenugalėjo.

Savo kalnų įsitvirtinimuose jie sėkmingai priešinosi ispanams, vėliau ir Meksikos valdžiai. Kai praeito šimtmečio pabaigoje ir šio šimtmečio pradžioje Meksika pradėjo prieš juos genocido (išnaikinimo) programą, jie pasirinko likti tremtiniais šioje šalyje. Maži Yaqui kaimeliai įsisteigė prie Tucson ir Tempe, Arizonoje.

Nepaisant jų rezistencijos prieš ispanų valdžią, Yaquis mieliai priėmė krikščionybę ir jau 1624 metais pasikvietė Katalikų bažnyčią į savo tarpą. Jėzuitams juos mokant krikščionybės, jie tuo pačiu metu pasilikio ištikimi savo seniems papročiams, ir su laiku visa tai susilydino į vieną.

Pirmosios apeigos prasideda Verbų sekmadienį. Jos pradedamos tautiniais šokiais, atreikšiant kad Šventojo Savaitės prasideda.

lietuviškas kūrybingumas, kuris dabar dar pasireiškia mūsų kūrybinguose asmenyse, yra kilęs iš Lietuviškos pasamonės gelmių. Ši pasamonė formavosi dar lietuviškoj žemėj, lietuviško gyvenimo būdo aplinkoje. Kūrybingumas ir talentai mūsų atities kartoje jau bus augę ir formavęsi amerikiniuose didmiesčiuose, amerikinio gyvenimo būdo aplinkumoje. Šita kūryba jau nebebus lietuviška, bet amerikietiška. Šitokioms apstovoms esant, kai mūsų veiklieji "patriotai" lengva ranka atmeta lietuvišką gyvenimo būdą, teatsodami tik to gyvenimo "maskaradinę" (ceremonijalinę) pusę, jie neišvengiamai primena juokdarius. Kadangi šie juokdariai tik sulėtina lietuvių kultūrinio merdėjimo agoniją, jie yra juokdariai laidotuvių procesijoje.

Vincas Vyčinas

PRIE ŽINYNO

Aš netyčia apsisotau
Prie žynno.
Amžius amžiuose klajojau —
Lauko valią težinojau —
Godas mylimai godojau.

Ir dabar visiems dainuoju —
Tegu žino,
Kad karūnos plevėsuojau,
Kad degu sapnu žaliuoju.
Kad plasnaju ir dainuoju!

Kaip žibutė anksto ryto
Prie žynno —
Mano saulei nurašyta —
Mano saulei vėlei švito.
Ir aš kėliau vėlei kitas!

B. Sruoga

Stebėtojams įdomiausia apeigų dalis yra ta, kuri prasideda misijoje tuojau po mišių 7 valandą vakaro; iš misijos bažnyčios maldininkai eina į Yaqui šventovę, kur atliekamos pamaldos už mirusius. Visos žvakės užgesinamos ir tamsoje visa šventovės salė prisipildo "čapajakų" kitais žodžiais Kristaus priešų. Jų rolę vaidina vietinės gyventojų bendruomenės nariai.

Tie "Kristaus priešai" (čapajakai) padaro kratą, išskodami kur yra Kristus? Svečiai vizitoriai per tą ceremoniją yra leidžiami pasilikti šventovėje bet yra paprašomi salę aplėsti kai prasideda flagelacijos (rykštemis išpliekimo) ritualas, atliekamas atminimui, kaip Kristus buvo išpliekiamas. Trečią val. popiet Didįjį Ketvirtadienį atliekama procesija vaizduojanti besimeldžiantį Kristų Getsemano sode. Kristų vaizduojanti figūra yra "suareštuojama" ir įkalinama Yaqui šventovėje. Sargyba prie Kristaus figūros būdi ištisą naktį, pradedant Pasukutinės Vakarienos valanda.

Kitos ceremonijos atliekamos per Didįjį Penktadienį iki aušros Penktadienio dieną tikintieji eina į kalnus Kristaus ieškoti. Vidurnakčiui atėjus Kristaus kūnas "atrandamas" ir ceremonijoje procesijoje tris kartus apnešamas aplink plazą, drauge nešant ir Jo motinos stovylą. Prieš Kristaus "kūną" padedant į žvakėmis ir gelėmis išdekoruotą karstą, aikštėje prie trijų kryžių, vaizduojančių Kalvarijos kalną, atliekamos atitinkamos pamaldos.

Šeštadienį ištisą dieną bažnyčia pasilieka tuščia ir apaleista, turint galvoje, kad Kristus yra miręs, ir palaidotas. Bet dešimtą valandą įvyksta gyva procesija, kurioje viešai parodomas ir nubaudžiamas Judas.

Judą vaizduojanti iškamša yra pasodinama ant asilo (buro) ir vadinama po plazą, miniai šūkaujant ir visai Judą iškeikiant, kaip išdaviką. Visiems užtenkamai savo jausmams valią davus, iškamša dedama ant lauro ir feiervėrkams sprogėnėjant sudeginama.

Vėlykų budynė (vigilija) prasideda prie misijos bažnyčios durų šeštadienio vakarą nuo 11:15 valandos, kur pašventinama nauja ugnis ir didžioji Vėlykų žvakė. Po to seka Vidurnakčio Mišios.

Po pamaldų šokėjai sugrįžta į aikštę (plazą) ir šokiai bei pasilinksminimas trunka, kol apie pietus Vėlykų dieną visi išvargę išsiskirsto. Kaime pagaliau prasideda tylia ir ramybė.

Yaquis už jokus pinigus neleidžia reporteriams fotografuoti savo ceremonijų. Ceremonijų viršininkas Juan Tavena pasakė, kad nepaisant kaip neturtingi yra jo žmonės ir kaip pinigai būtų reikalingi jų vargšams pašelpiti, tačiau jie niekada nesutiks sukomercinti savo tikėjimą. Dėlto į Yaqui pamaldas foto kameras visiškai uždrausta įsinešti.

J. Pr.

KAIP TIKRAI IŠRODĖ KRISTUS?

Velykų švenčių metu, kuomet Kristaus atvaizdų visur pilna, daug kam kyla daugumą krikščionių intriguojantis klausimas: Kaip tikrai Kristus atrodė?

Jo originalaus paveikslas, ar fotografijos nėra. Viena dëlto, kad tokio dalyko kaip fotografija tada dar nebuvo, kita kadangi Mozes įstatymai žydoms griežtai draudė daryti bet kokius įsava panašius atvaizdus. Žydu įstatymų įtaka pasiliko ilgą laiką galioji ir ankstybųjų krikščionių tarpe. Dëlto, jų manymu, būtų buvusi didelė "blasfemija" bandyti pavaizduoti Kristų Viešpatį žmogiškoje formoje, nors Jo mokiniai, beabejo, jautė didelį norą turėti vaizdą, primenantį jų mokytojo panašumą. Vėliau krikščionių katekizmo pradėjo apskiai atsirasti išpašytų, de ja jau tik įsivaizduotų Kristaus pavaizdavimų.

Tais laikais Romos imperijoje menas jau gana aukštai sto-

vėjo ir dailininkai piešė paveikslus ir lipdė, lydinio figūrose bei drožinėjo skulptūrose ne tik imperatorius, karo vadus, senatorius, bei oratorius ir mažesnio kalibro asmenis, bet Kristaus atvaizdą niekas nedarė. Nors Jo mokiniai kruopščiausiai užrašė kiekvieną įsidėtą ir atsimintą žodį ir aprašė jo veiksmus, bet visame Naujajame Testamente nė vienu žodžiu nepavaizdavo, kaip Jis asmeniškai atrodė.

Nėra nė mažiausio duomenio, iš kurio būtų galima spėti apie Jėzaus fizinę išvaizdą, ir tačiau nėra nė vieno žmogaus pasaulėje, kurs per šimtus metų būtų tiek pieštas, skulptūruotas, kaip Jėzus, ir lyg kokiu bendru susitarimu, Jo paveikslas visais amžiais ir visose šalyse turi bendrus bruožus, kuriuos kiekvienas krikščionis bemažiant pažįsta.

Izajos aprašytas paveikslas

Prieš keletą metų žurnalas Parade su Kongreso bibliotekos, Katalikų universiteto, žymių teologų, istorikų ir archeologų pagalba atliko išsamų tyrinėjimą ieškant kokių nors istorinių tikrų Kristaus panašumo pėdsakų. 1965 metų Velykų numeryje straipsnyje "What did Christ really look like?" aprašė tų ieškojimų rezultatus.

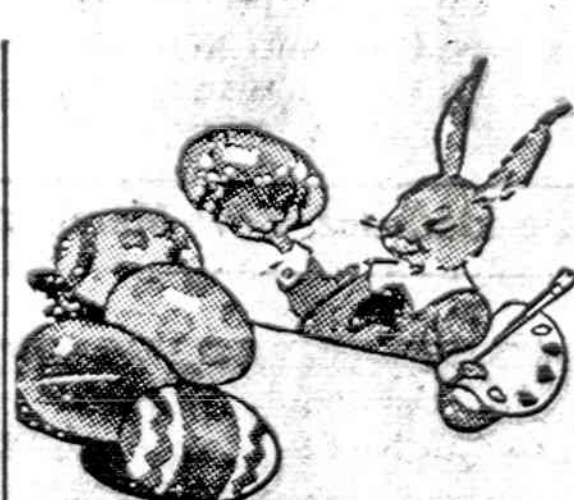
Daugiausiai apie Kristaus išvaizdą pasako Senasis Testamentas, tokią išvadą daro Parade žurnalas. Tenai pranašas Izaja (Isaiah), pranašaudamas apie Mesijos atėjimą, sekanciai jį perstato:

"Jis neturi nei formos nei malonios išvaizdos; ir kuomet mes jį pamatysime, nebus to gražumo kad mes Jo norėtume (Isaiah 53:2). Iš tiesų, rašo Parade kolumnistas Jack Anderson, Jėzus tiek mažai tesiskyrė iš kitų Jo palydovų, kad išdavikas Judas buvo priverstas jį identifikuoti pabučiuavimu. Matyti, kad Judas negalėjo nurodyti kareiviams jokių išskirtinų požymių, pagal kuriuos jie galėtų jį išpinti".

Lentulo laiškas — tikras ar fikcija

Parade tyrinėjimai nustatė, kad pirmieji krikščionys tradiciniai buvo nuomonės, kad Kristus nebūvo nei gražus nei imponuojantis žmogus. Tik vėlesnių amžių bažnytininkai atsiskėlė tos nuomonės laikytis. Jie manė, kad tokia graži skaisti siela turėjo turėti ir tokį pat kūną. Jų nuomonę stiprino Vatikano bibliotekoje saugomas nepaprastas dokumentas, kuriame aprašoma kaip tariamai Jėzus atrodė Judėjoje. Tai yra laiškas, menamai parašytas Romos senatui ir tą laišką neva rašęs Kristaus laikais buvęs Romos prokonsulas Judėjai Publius Lentulus, Pontijaus Piloto pirmatakas ir jo draugas. Tame dokumente — laiške Jėzus taip pavaizduojamas:

"Tai yra taurios ir tobulai sudėtos formos vyras su malonumu ir tvirtumu pilna veido iš-

raiška, taip kad jį matantieji kartu jį myli ir jo bijosi. Jo plaukai turi vyno spalvą ir yra auksiniai prie šaknų — tiesūs, be žibėjimo, bet pagal ausis garbinuoti ir šviesūs, ir per vidurį perskleisti Nazareno fasonu.

Jo kaktą yra lygi ir švelni. Jo veidas be ydos ir suintensyvin-tas jaunatviško susivaldymo; jo bruožai nerezervuoti ir malonūs; Jo barzda pilna, tokios pat spalvos kaip ir Jo plaukai, ir perskelta. Jo akys mėlynos ir nepaprastai skaisčios...

"Papeikdamas ar pabardamas Jis yra įspūdingas; pamokydamas ir pamokslaudamas — švelnus ir geraširdiškas. Niekas Jo nematė besijuokiant, bet priešingai daug kas matė jį verkiant. Jo ūgis yra aukštas; Jo rankos tiesios ir gražios. Jis kalba atsileidęs rimtai ir nerodo palinkimo į daugžodžiavimą; gražumu viršijantis daugumą žmonių".

Daugumas mokslininkų abejoja to Lentulo laiško autentiškumu, įtaria, kad buvo parašytas trečiame ar ketvirtame šimt. mekyje po Kristaus. Bet pozityvaus įrodymo nėra nei taip nei kitaip.

Veronikos skara; Turino Drobulė

Neryškus Kristaus atvaizdai yra saugomi įvairiose relikvijosė, kurių kilmė taip pat yra ginčijama. Garsiausia yra Veronikos Skara ir antras tai Turino Drobulė. Abidvi yra saugomos Romos Katalikų Bažnyčios. Beje, iš pačių pirmiausių, dailininkų pieštų, Kristaus paveikslų vienas yra priskiriamas trečiosios Evangelijos autoriui šv. Lukui. Beabejo, nė vienas tų laikų dailininkų matė Kristaus veidą, bet ar nors vienas jų drįso laužyti Judėjoje tais laikais griežtai vykdomus Mozes įstatymus. Moze, kovodamas prieš stabų garbinimą, buvo griežtai uždraudęs įsava ar kitų daryti "stabus" — atvaizdus. Kada ankstybojoje Bažnyčioje jokio Kristaus paveikslas nebuvo, parodo tai, kad jau ketvirtame šimtmetyje Bizantijos imperatorienė šventoji Elena, Konstantino Didžiojo motina, pagarsėjusi tariamai Kristaus kryžiaus ir įvairių krikščionių šventų vietų Palestinoje atradimu, rašė bažnyčios istorikui Cezarėje Euzebijui, prašydama kokio nors Kristaus panašumo — atvaizdo.

Euzebijus jai atsakė, esą jei ji turi galvoje "paveikslą silpno mirtingo kūno, kurį Jis turėjo prieš Prisikėlimą, tai toks paveikslas yra Mozes įstatymais draudžiamas ir niekur bažnyčioje nėra randamas". Tačiau, nenorėdamas ginčyti, kad Kristaus portretų negalėtų būti, Euzebijus pridūrė: "Viena suvargusi moteris atnešė man

dviejų filosofų panašių figūrų paveikslus ir tvirtino, kad jie vaizduoja Povilą ir Išganytoją..."

Įvairios relikvijos

Kas dėl šventųjų relikvijų, tai Veronikos skara buvo atnešta į Vatikaną tik 12-me šimtmetyje, kai prekyba relikvijomis buvo pačiame klestėjime. Tos skaros istorija pasakoja, kad kelyje į Golgotą, Jėzus benesdamas kryžių tris kartus suklopo. Pasak padavimus, viena dievobaiminga moteris iš Jeruzalės, pribėgusi prispaudė Jam prie veido savo skarą, kurioje pasiliko Kristaus veido kraujo ir prakaito įspaudas. Veronika, vėliau patapusi šventąja, iške-liavusi į Romą ir jos skara su Kristaus veido atvaizdu buvusi išstatyta viešai parodai. Atvaizdas rodes vyrą su plačia kakta, aukštais žandikauliais ir smailiu barzdotu smakru. Pagaliau ta skara ar rankšluostis, susidėvėjęs suplonėjęs iki muslino plosnumo, pateko į Vatikaną ir tik 1849 metais viešai parodytas kaip relikvija. Ta Veronikos Skara ir šiandien tebėra laikoma šv. Petro bazilikoje.

Turino Drobulė arba Kristaus įkapės, kaip dievoti katalikai tik, yra ta pati, kurioje Kristus buvo greitai suvyniotas nuėmus nuo kryžiaus. Apie tokią drobulę prisimenama pačiuose ankstyvuosiuose bažnyčios raštuose. Ji dingdavo ir vėl atsiradavo per šimtus metų.

Atspaudas toje drobulėje rodo abidvi puses žmogaus, kurs buvo nukryžiuotas lygiai tuo pačiu būdu kaip Kristus. Nukryžiuotasis buvęs 6 pėdų ir 1 colio aukščio, galėjęs sverti apie 185 svarus. Jis buvęs barzdotas, su ilgais plaukais ir turėjęs kilmingą veidą, stebėtinai panašų į konvencinius Kristaus piešinius. Drobulė buvusi chemiškai iširta ir nustatyta, kad kraujo dėmės yra tikros ir kad drobulė yra mažų mažiausiai to amžiaus.

Kai kurie mokslininkai įtaria, kad drobulė yra dirbtinė, bet kruopščiausi tyrimai mikroskopu neranda jokių teptuko žymių.

Popiežius Pius XI, pats mokslininkas ir istorikas, 1934 metais Turino Drobulę pripažino tikra.

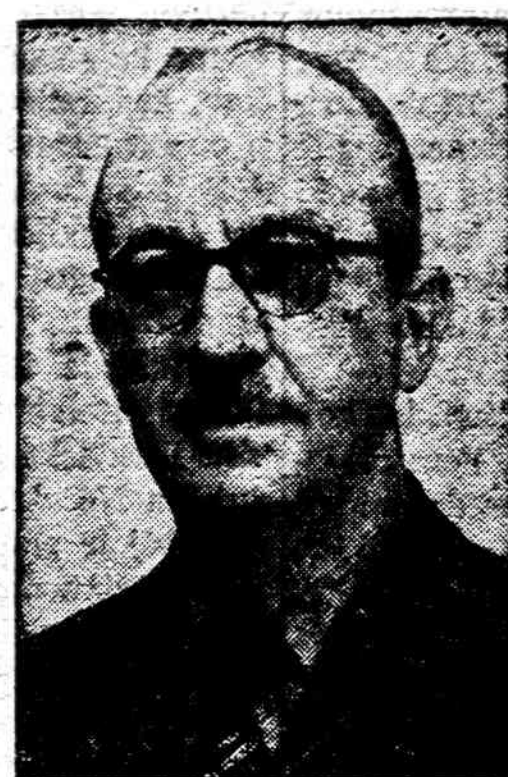
Po visų tyrinėjimų ir ieškojimų, Johns Hopkins universiteto prof., žymiausias JAV archeologas William Albright, pasakė tiek tegalys apie Kristaus išvaizdą pasakyti, tai yra kad Jis buvo barzdotas, nes tuomet žydu vyrai nešiojo barzdas, neturėdami kuo jų nuskusti. J. Pr.

LINKSMŲ VELYKŲ ŠVENČIŲ

linki taupytojams ir visiems Chicagos ir jos apylinkių lietuviams

CRANE SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

Direktoriai ir Valdyba

B. R. PIETKIEWICZ, Prezidentas

CRANE SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

47 and Rockwell Street. Tel. LA 3-1083

LINKSMŲ VELYKŲ ŠVENČIŲ
linki visiems klientams, draugams
ir pažįstamiems

BRIGHTON BAKERY

ANTANAS MACKEVICIUS, Sav.

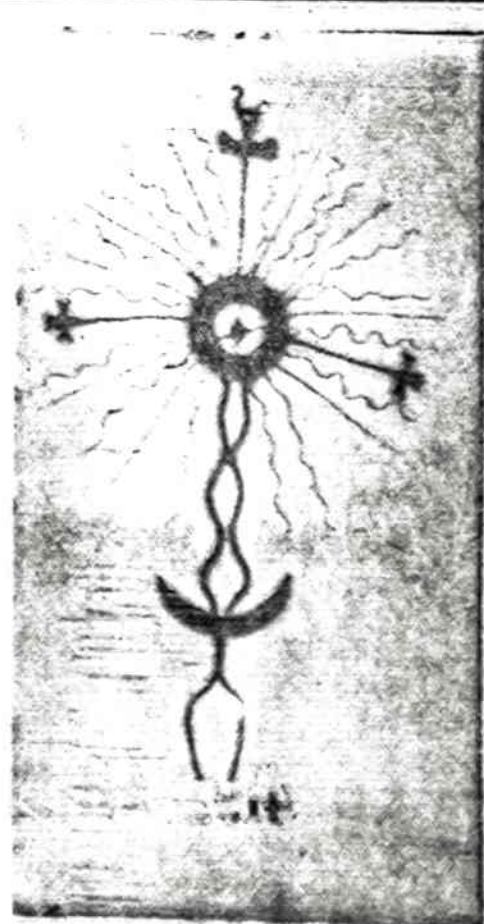
Telef.: Vİrginia 7-1250

2457 West 46th Place Chicago, Ill. 60632

LINKIU
VISIEMS PRIETELIAMS, DRAUGAMS IR
BICIULIAMS LINKSMAI IR LAIMINGAI
PRALEISTI VELYKŲ ŠVENTES

Dan Kuraitis

LIETUVOS MENAS

LINKI LINKSMŲ ŠV. VELYKŲ ŠVENČIŲ
VISIEMS KLIENTAMS IR RĖMĖJAMS

Mutual

Federal Savings
and Loan Association

Chartered and supervised by the United States Government

2212 WEST CERMAK ROAD — CHICAGO, ILL. 60608

Phone: Vİrginia 7-7747

VADOVYBĖ:

PETER KAZANAUSKAS
Prezidentas
CASIMIR G. OKSAS
Executive Viceprezidentas
WALTER MISEVICH
Viceprezidentas
STEPHANIE SIMONAITIS
Sekretorius - Išdininkas
ANTHONY L. LAPINSKAS
Skr.-Išdininko padėjėjas ir advokatas

DIREKTORIAI:

PETER KAZANAUSKAS
PETER KRAUJALIS
ANTHONY L. LAPINSKAS
WALTER MISEVICH
CASIMIR G. OKSAS
JOAN K. OKSAS
STEPHANIE SIMONAITIS

"PLANINGAS TAUPYMAS MOKA GERUS DIVIDENDUS"

VILNIAUS MIESTO POŽEMIAI

Legendos ir radiniai byloja
apie seną įvairių praeitį

Daug gražių legendų žmonės pasakoja apie Vilniaus praeitį. Gedimino įkurta pilis, tariamas lietuvių aukuro akmuo po stora senosios Katedros siena, siaurės, gražios, nepakartojamos senamiesčio gatvės, meno stebuklai — šv. Onos, šv. Petro ir Povilo bei kitos bažnyčios. Rotušė (dabar Dailės muziejus) — kiekvienas pastatas, apgaubtas legendomis ir padavimais, pasakoja apie žiląją miesto praeitį, apie darbščius žmones, pastatčiusius miestą prie Neries ir gynusius jį nuo priešių.

Bene daugiausia (ir slėpinčiausia) legendų pasakojama apie Vilniaus požemius, juose paslėptus turtus. Dabar šie požemiai tiriami, ir legendų roman-

tikai tenka trauktis į šalį. Jau aišku, kad Vilniuje nėra ir greičiausiai nebuvo (išskyrus kai kuriuos gynybinius įrengimus bei kanalizaciją) požemių, kurie būtų iškasti specialiai po plynu lauku, be ryšio su virš jų esančiais pastatais.

Visi dabar žinomi miesto požemiai — tai senų, anksčiau stovėjusių ar dar tebestovinčių pastatų (tvirtovių, vienuolynų, bažnyčių, rūmų, gyvenamųjų namų) rūšiai. Patogus gilių rūsių įrengimui sausas, smėlėtas gruntas senojo Vilniaus statybininkams leido po pastatais įrengti erdvas požemines patalpas. Po gaisrų ar karų, sudegus ar sugriuvus pastatų sienoms, rūšiai išlikdavo. Vėliau

ant senų pamatų iškildavo naujų namų sienos. Jų rūsiuose atsiradavo naujų atramų, skliautų, perdangimų. Kartais, sumažinus atstatomojo namo apimtį ar pakitus konstrukcijai, dalis rūsių atsidurdavo už pamatų ribų. Po daugelio metų, tokioje vietoje griuvus žemei, atsiradavo legendos apie slėpinčius požemius, net Trakus siekiančius ištisus jų labirintus.

Pastaruoju metu, restauruojant išlikusius senamiesčio gatvių pastatus, architektūrinio požūriū įdomiuose rūsiuose numatoma įrengti jaukias egzotiškas kavines, vynines ir aludes.

Istorinių ir architektūrinių požūriū bene įdomiausi yra senosios Katedros požemiai.

Gausiose jų patalpose, sudaranciose ištisą painų labirintą, yra dar Vytauto (gal ir anksčiau) statytų bažnyčių ir katedrų pamatų fragmentų. Daugelį kartų atstatyta, restauruota ir perstatyta Katedra tik XVIII a. pabaigoje architekto Stukos-Gucevičiaus genijaus pastangomis įgijo dabartinę išvaizdą. Kadangi seniesiems požemiams grėsė pavasario potvyniai, architektas apvedė katedros pamatus dideliais požeminiais nutekamaisiais kanalais, užmūrijo daugelio požemių angas, izoliavo atskiras kriptas ir požemines patalpas. 1931 m., po didelio patvynio pradėjus stiprinti katedros pamatus ir sienas, netikėtai rastos urnos su Vladislavo Vazos palaikais, o vėliau — kriptą su Lenkijos karaliaus ir Didžiojo Lietuvos kunigaikščio Aleksandro, karalienių Barbūros Radvilaitės ir Elžbietos palaikais (XVI a.). Tie palaikai buvo sudėti po Kazimiero koplyčia į architekto J. Kloso suprojektuotą mauzoliejų. Ten ir šiandien juos apžiūrinėja ekskursijos. Tačiau Katedros požemiai dar neišdavė daugelio paslapčių — jų tarpe ir Vytauto palaidojimo vietos bei palaikų. Ir kažin ar

greitai išduos, nei per roman-tus ir perstatinėjimus Katedros grindys nuo Vytauto laikų iki dabar "pastorėjo" net 167 centimetrais!

Daug įdomių dalykų būtų galima papasakoti ir apie kitų Vilniaus bažnyčių, vienuolynų požemius, ypač apie garsiuosius Dominikonų bažnyčios požemius su savaime užsibalzamavusiais lavonais. Šiuos požemius dar 1934 m. bandė tirti Vilniaus universiteto studentai. Kompleksinis požemių tyrimas, vadovaujant istorikams, medikams, archeologams ir architektams, vyko ir 1962 m. Čia taip pat į darbą įsijungė studentai. Paaiškėjo, kad pirmoji bažnyčia čia buvo pastatyta dar Mindaugo laikais! Vėliau, po gaisrų ir karų, ši bažnyčia buvo net 5 kartus iš esmės perstatyta, keičiant stilių, pastato išplanavimą ir t. t. Štai kodėl po dabartinę Dominikonų bažnyčia susidarė ištisa požemių sistema, ilgas amžius naudota kaip kapų rūšys. Absoliuti dauguma žmonių, kurių išdžiūvę skeletai tartum šiurpus kalnas kyla viename požemių sektoriuje, mirė natūralia mirtimi ir kadaise buvo palaidoti karstuose. Vėliau, tvarkant patalpas, perkelti lavonus iš vienos vietos į kitą, deginant karstus, lavonai buvo suversti į krūvas.

Didelį susidomėjimą kelia gynybinių įrenginių kompleksas Subačiaus — Bokšto gatvių sankryžoje. Tai viena įspūdingiausių, vienintelė beveik sveika išlikusi tvirtovė — bastionas

Bokšto kalne. Manoma, kad gynybinis bokštas ir jį kertantis pasagos formos bastionas (barbakanas) buvo pastatyti maždaug XVI a. pradžioje, apjuosiant miestą gynybine siena. Vėliau, gynybinei sienai netekus reikšmės, bastionas buvo užmirštas, ilgai visi užpiltas žemėmis ir virto požemiu. Jo ilgis — apie 120 m. aukštis — 5 m. plotis — 4 m.

Įdomūs atradimai padaryti, tvarkant šv. Jono ir Bazilionų bažnyčių požemius. Kažkokio labai seno pastato sienos fragmentai matyti antrame Tiškevičių rūmų požemių aukšte. Labai gerai išsilaikė sudėtingi Rotušės požemiai — buvęs magistrato kailėjimas.

Antrojo pasaulinio karo metais Vilniaus senamiesčio požemiuose ir senovinėje kanalizacijoje nuo hitlerininkų slapstėsi geto gyventojai. Požeminiais kanalais jie susisiekdavo su kitais miesto kvartalais, išsibendavo ginklų, išėdavo į partizanų būrius.

Dar daug architektūrinių ir istorinių paslapčių atskleis senasis Vilnius, kai bus ištyrinėti visi miesto požemiai.

LINKSMŲ VELYKŲ ŠVENČIŲ
TO THE LITHUANIAN CUSTOMERS OF MINE

GRANT WORKS FRUIT MARKET

4913 W. 14th St., Cicero Phone: OL 2-0946
We have fresh vegetables and fruits everyday.

WHOLESALE AND RETAIL

LINKSMŲ VELYKŲ ŠVENČIŲ
VISIEMS LIETUVIAMS
LINKI

JOSEPHINE MILERIŪTĖ

SLA PILDOMOSIOS TARYBOS IZDO GLOBĖJA

CHICAGO, ILLINOIS

LINKSMŲ VELYKŲ ŠVENČIŲ
linki visiems klientams, draugams
ir pažįstamiems

PALANGOS VALGYKLA

JUOZAS IR JADVYGA BARTKAI

6918 So. Western Ave.
Phone GR 6-9758

SVEIKINA DRAUGUS IR RĖMĖJUS SU VELYKŲ ŠVENTĖMIS
UNIVERSAL SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
DIREKTORIAI IR VALDYBA

VALDYBA:

PAUL J. RIDIKAS Prezidentas
OLGA RYPKUS Sekretorė ir biznio vedėja
NORBERT JANKOWICZ, Viceprezidentas ir
Sekretorės pavaduotojas
K. M. AUGUST Išdininkas

DIREKTORIAI:

K. M. AUGUST WILLIAM V. MANKUS
JOHN E. HARTNETT BETTY J. SANN
NORBERT JANKOWICZ LILLIAN A. TOTH
PAUL J. RIDIKAS ARTHUR E. TUMOSA
OLGA RYPKUS

UNIVERSAL SAVINGS
& LOAN ASSOCIATION

1800 SO. HALSTED STREET

CHICAGO, ILL. 60608

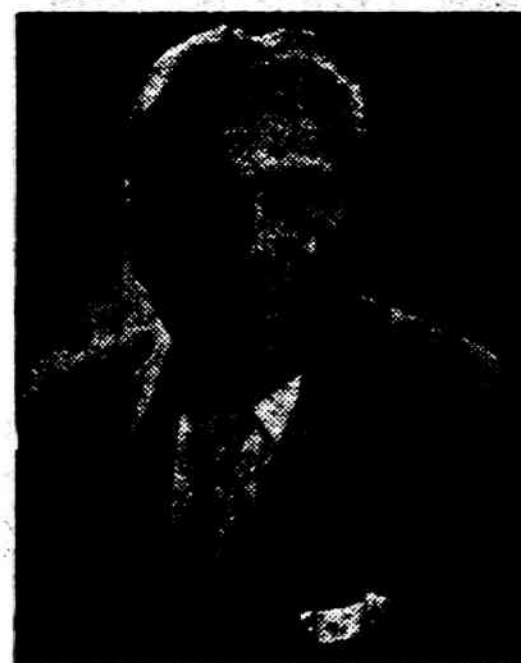
Telefonas: 421-3070

LINKSMŲ VELYKŲ

Linkime visiems geros valios lietuviams

STANDARD FEDERAL SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

Valdyba ir Pareigūnai

JUSTINAS MACKEVIČIUS

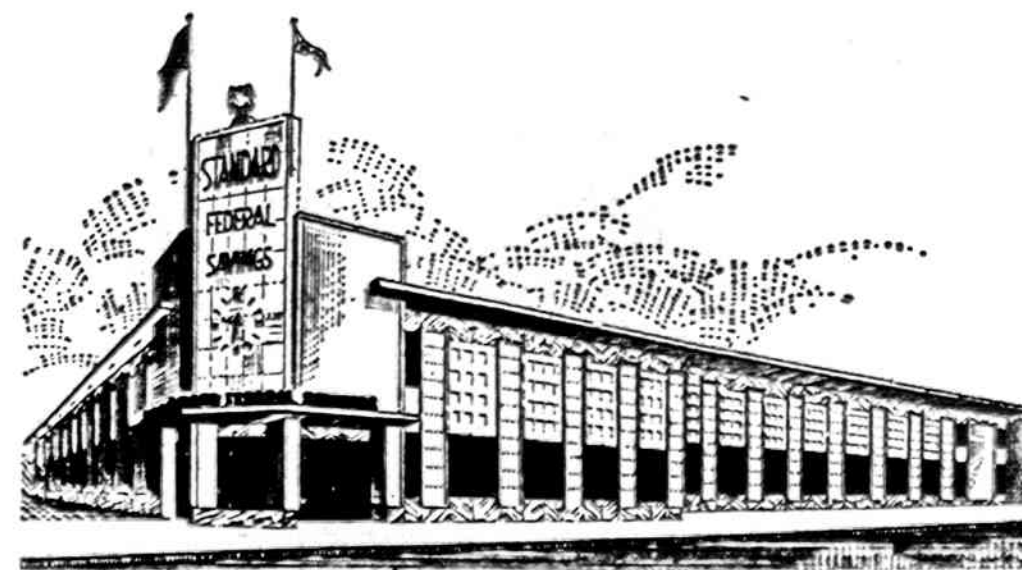
STANDARD FEDERAL TAUPYMO IR SKOLINIMO
BENDROVĖS

DIREKTORIŲ TARYBOS PIRMININKAS

JUSTINAS MACKEVIČIUS, Jr.

STANDARD FEDERAL TAUPYMO IR SKOLINIMO
BENDROVĖS

PREZIDENTAS IR MENADŽERIS

4192 ARCHER AVENUE

TEL. VIRGINIA 7-1141

Kai Hitleris ir Stalinas susipyko

LIETUVA II PASAULINIO KARO UGNYJE

1941 m. birželio 22 d. prasidėjo vokiečių — rusų karas. Tai buvo antrojo karo 659-ji diena. Jį sukėlė du pasaulinio masto plėšikai — Hitleris ir Stalinas. Jiedu 1939 m. pasirašė kraują „sucementuotas“ slaptas sutartis, laimino vienas antro žygius ir okupavo taiką ir laisvę mylinčias tautas, bet ilgai netrukus jų draugystė suiro, kilo nepasitikėjimas, ir tada jie jau tik laukė progos susikibti. 1940 m. gruodžio 18 d. Hitleris patvirtino vadina- majį „Barbarosos“ slaptąjį planą. Jo pagrindinis tikslas tai staigiais žaibiškais smūgiais sumušti komunistinę Rusiją. Rusai paskubomis statė Lietu- voje visu Vokietijos pasieniu bunkerius, kraustė iš pasienio

zonų ramių gyventojus. Prie sienos prieinančius laukus su- arė ir suakėjo ir stropiai sekė, kad niekas negalėtų pereiti. Rusai kol kas staigiam puolimui dar nesiruošė; jie tikėjosi daugiau sukybėmis laimėti, negu karu. O kai Vokietija nusilps, tai bus lengva bejėge pribaigti.

Lietuvos žmonės karo bijo- jo, bet dėjo į karą didelės vil- tės, tikėdamiesi vienokiu ar ki- tokiu būdu išsilaivinti iš ru- siškojo okupanto ir vėl atsta- tyti savo nepriklausomą val- stybę. Visiems buvo aišku, kad taikiu keliu tai bus neįmano- ma padaryti.

Karas prasidėjo 3.15 val. ry- sumuši komunistinę Rusiją. Rytprū- viauose suformuotoms šiaurės sektoriaus armijoms vadova-

vo gen. Falckenhorst. Jis gavo uždavinį išvyti rusus iš Paba- lio ir užimti Leningradą. Vi- durio sektoriaus armijoms, kurios buvo suformuotos Len- kijoje, vadovavo gen. Reiche- nau. Jis turėjo uždavinį pul- ti Minską, Smolenską ir užimti Maskvą. Rumunijos fronte su- formuotoms armijoms vado- vavo žaibinio karo ekspertas feldmaršalas List. Jo uždavi- nys buvo užimti Odesą, pietinę Ukrainą ir remti kitas ar- mijas.

Vokiečių spaudos žiniomis („Kristall“ 1961 m.), pirmąjį puolimą pradėjo 3 milijonai vokiečių karių, kurie buvo su- skirstyti į 145 divizijas. Jos tu- rėjo 600.000 motorizuotų veži- mų 7.104 patrankas ir 2.000 lėktuvų.

Komunistinė spauda, minė- dama to karo pradžios 30 m. sukaktį, apie tą pirmąjį smūgį rašo:

„... Iš viso kartu su sateli- tais Vokietija metė prieš Ta- rybų Sąjungą 190 divizijų. Jos įsiveržimo armija turėjo 5,5 milijono karių, 3.712 tan- kų, 4.950 karinių lėktuvų, 47.260 artilerijos pabūklų ir minosvaidžių“ („Gimtasas Kraš- tas“, 1971 m. Nr. 25).

Abiejų šaltinių skaičiai žy- miai skiriasi vieni nuo kitų. Kaip žinome, karo pradžioje raudonoji armija skubiai bėgo į Rusijos gilumą arba tūkstan- čiais pasidavė į vokiečių ne- laisvę. Matyt, pateisinti „ne- nugalmosios“ pralaimėjimams tenka sugalvoti didesnius prie- šo kariuomenės ir jos ginklų skaičius...

Birželio 22 d. Lietuvą nu- švietė karo pašvaistės. Kovos vyko visu Lietuvos pasieniu. Suvalkijoje degė Vilkaviškis. Marijampolė ir kitos vietos. Rusai, panikos apimti, skubiai traukėsi Nemuno link. Gal kiek atspariau laikėsi tik mon- golų daliniai. Bėgdami iš Lie-

tuvos, bolševikai kerštingai žu- dė ramių gyventojus, mirti- nai nukankino nekaltų kalin- nių ir varėsi į Rusiją mūsų ka- rius. Kartu su „nenugalimajai“ spaudė Rusijos link ir lietuviai komunistai, rusų šeimos ir komunistų pataikūnai.

Jau pirmąją karo dieną lie- tuviai pradėjo organizuoti ir partizanų būrius. Jų veiklos tikslas buvo ginti ramių gy- ventojus nuo bolševikų teroro, palaikyti krašte tvarką, sau- goti valstybinį turtą ir kovoti dėl nepriklausomos Lietuvos atstatymo. Tautinė savigarda diktavo Lietuvos vyrams už- davinį kraštą perimti savo ži- nion dar prieš vokiečių atėjimą. Visai partizaninei akcijai vadovavo Kauno miestas. Pa- grindinis ryšys buvo Kauno ra- dijo siųstuvas. Ir į laisvės ko- vą spontaniškai įsijungė visa lietuvių tauta. Birželio 23 d. Kaune ir jo apylinkėse dar bu- vo daug rusų kariuomenės.

Partizanams užėmus Kauno radijo stotį, per visą Lietuvą džiaugsmingai nuskambėjo Tautos himno garsai. Buvo paskelbti nepriklausomos Lie- tuvos atstatymo aktas ir pulk. K. Skirpos vadovaujamos lai- kinosios vyriausybės sudėtis. Lietuviai savo drąsius žygius apmokėjo didžiomis aukomis ir krauju ir tik per aukas pa- siekė savo svarbiausio tikslo: nepriklausomos Lietuvos res- publikos atstatymo. Vokietija, ypač jos nacių partija, tokiu paskelbimu buvo labai nepa- tenkinta ir nepripažino nepri- klausomos Lietuvos atstatymo. Bet tas įvykis buvo faktas, ku- ris plačiai nuskambėjo per vi- są pasaulį. Ir tas faktas dar kelias savaites varžė vokiečius Lietuvoje laisvai šeiminkauti. Tik smurtu pašalinę laiki- nąją Lietuvos vyriausybę, jie pradėjo vykdyti savo grobuo- niškus tikslus.

Vienos savaitės laikotarpiu karo ugnis persirito per Lietu- vą. Daugelyje vietų liko tik su- griautų miestų ir kaimų degė- siai ir besitraukiančių bolševi- kų nekaltai nužudytų lietuvių lavonai. Teisybės vardan ten- ka pripažinti, kad ir vokiečiai taip pat jau paliko Lietuvoje kruvinus pėdsakus. Kartais šau- dė lietuvių tik už tai, kad pa- sipainiojo vokiečiams po kojų, o kartais visai be jokios prie- žasties. Štai vienas iš daugelio įvykių:

„... Jau VI. 22 vokiečiai už- ėmė Alytų. Iš vietinių gyven- tojų sudaryta apsaugos tarny- ba. Tačiau naktį iš VI. 23 į 24 Alytaus miesto vakarinėje pu- sėje kažkas apšaudė prava- žiuojančią vokiečių mašiną ir sužeidė vokiečių leitenantą. Tuo metu Alytuje stovėjusio vokiečių dalinio vadas tuojau išakė griebtis keršto akcijos: vokiečiai ėmė vaikščioti po na- mus, rinkti niekuo nekaltus vyrus, tardami juos proko- munistais. Vilniškėje Alytaus dalyje sušaudė kleboną Kon- stantiną Paulavičių, vikarą, vargonininką Taujanską ir dar keliasdešimt vyrų; iš viso bu- vo sušaudyta apie 200 asme- nų“. (B. Kvilyš, „Mūsų Lie- tuva“, III t. 536 psl.).

Iš pat pirmųjų dienų darėsi aišku, kad vienas žiaurus oku- pantas paliko kraštą, o jį už- ėmė niekų geresnis kitas oku- pantas.

Vokiečių kariuomenė, įžy- giavusi į Kauną, jau jį rado partizanų išlaisvintą. Už tą „žygį“ Kauną užėmusios armi- jos vadas buvo apdovanotas aukščiausiu kariniu ordinu. Partizanų veikla Kaune baigė- si birželio 30 d. Kaune įsikūręs

fieldkomendantas gen. Pohl- per radiją įsakė lietuviams partizanams sunėsti ginklus. Liepos 1 d. Jėzuitų bažnyčioje buvo atlaikytos pamaldos už žu- vusius partizanus ir Karo Muzie- jaus sodelyje padėtas vainikas prie Nežinomojo Kareivio kapo. Lietuviai partizanai buvo ir liko vieningi ir netarnavo jokiai politinei partijai. Pats sukilimas buvo aiški lietuvių politi- nės valios demonstracija. Ji priminė pasauliui, kad lietu- viai nelaukė vokiečių dėl nie- ko kito, kaip tik dėl progos vėl atkurti nepriklausomą Lietu- vą.

Bet lietuvių viltys buvo iš- blaškytos pačiomis pirmomis vokiečių okupacijos dienomis. Pradžioje mūsų kraštą tvarkė vokiečių karinė valdžia. Bet kai frontas pasistūmėjo į ry- tus, į Lietuvą atvažiavo nacių partijos nariai ir įsteigė Zivil- verwaltungą (civilinę valdžią). Jie paliko galioti beveik visus bolševikų Lietuvoje paskelb- tuosius įstatymus ir potvar- kius. Visas bolševikų konfis- kuotasis Lietuvos turtas buvo laikomas Vokietijos nuosavy-

be. Naciai tuoj pradėjo Lietu- voje saugaliauti ir vykdyti vo- kiškąją kolonizaciją. Jie ruo- šėsi žmones vežti į tolimus ry- tus arba net visiškai išnaikinti ir visa lietuvių tautą įsijungę į lietuvių tautą. Bet kol kas tuos pasipriešinimo kovą.

Vytenietis

(Eur. pos. Lietuvis)

Linksmų Velykų švenčių linki v'siems savo klientams ir draugams

CONTINENTAL RESTORANAS

GENOVAITĖ IR JONAS MALIORIAI sav.

Telef.: 842-9559

3139 So. Halsted Street, Chicago, Ill.

LINKSMŲ VELYKŲ ŠVENČIŲ MŪSŲ TAUPYMO IR SKOLINIMO NARIAMS, BENDRADARBIAMS IR VISIEMS LIETUVIAMS LINKI VALDYBA IR DIREKTORIAI

PHILOMENA PAKEL

Chicago Savings Prezidentė ir Direktorių Tarybos Pirmininkė

Is kairės: dir. Charles A. Beacham, dir. Stanley Balzaks, pirm. viceprez. ir dir. William B. Sebastian, sek. izd. Margaret B. Littlefield, pav. izd. ir dir. Albert H. Kueltzo, viceprez. ir dir. John E. Pakel, dir. dr. Raymond A. Bartz. Sėdi: prez. ir dir. tarybos pirmininkė Philomena D. Pakel.

CHICAGO SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

6245 So. WESTERN AVENUE

GRovehill 6-7575

CHICAGO, ILL. 60636

LINKSMŲ ŠV. VELYKŲ ŠVENČIŲ

Mūsų troškimas yra, kad pavasario šventės Velykos atneštų daug džiaugsmo visiems lietuviams, kostumeriams ir mieliems artimiesiems, pasilikušiams Lietuvoj

ALBINAS ir TĖVAS NAUJOKAIČIAI SU ŠEIMOMIS

BALDŲ IR PIANINŲ PERKRAUSTYMAS

2022 West 69th Street Chicago, Ill. 60636
Tel.: WALbrook 5-9209

SOPHIE BARCUS RADIO ŠEIMA

IR

LIETUVIŠKOS RADIO VALANDOS BENDRADARBIAI

LINKI VISIEMS LIETUVIAMS

LINKSMIAUSIŲ

VELYKŲ ŠVENČIŲ!

Aldona Daukas ir josios vyras Feliksas Daukas

VISOS SOPHIE BARCUS RADIO ŠEIMOS PROGRAMOS IŠ WOPA 1490 kil. AM.

Lietuvių kalba: Kasdien nuo pirmadienio iki penktadienio 11 — 12 val. ryto — šešta- dienį ir sekmadienį nuo 8:30 iki 9:30 val. ryto.

7159 South Maplewood Avenue

CHICAGO, ILLINOIS, 60629

Tel.: HEmlock 4-2413

PRIEŠ VELYKAS TĖVISKĖJE...

(Iš S. P. Vanagaitės "Nulaužtos šakos")

Šį vakarą grįžau tėviškėn Velykų atostogų. Visada linksmas graudumas supa mane, kai arkliui patys pasisuka iš vieškelio į kaimo kelelį, ir kai aš pamatau degantį žiburį mūsų troboj.

Jau mūsų sodyboj visada su bilda, sudrebą senas tiltelis, tarsi skūsdamasis, kad į jo senus kaulus įsimetė gėla. Jei grįžtu vasarą, žinau, kad nuo to tiltelio drebulo pabus išsigandusios tvenkinio varlės ir snaudžiančios ant tvenkinio kranto antys,

apsimiegojusios, stumdydamos vienos kitas, šaukdamos puls į tvenkinį ir plauks į kitą krantą. Ir šventas Jonas koplytėlėj ant upelio kranto visada tuo pačiu rimtu veidu pasitinka mane, visada lyg bardamas:

— Iš kur tu vėl? Ar tik kai šventės?

Tiltelio bildesį išgirsta ir šuo Sargis ir lodamas atbėga visada pasitikti, ir uodegą vizgindamas seka šalia vežimo, kuris pažėle slenka į kalniui, tvartų

LINKSMŲ ŠV. VELYKŲ ŠVENČIŲ
Visiems Savo Kostumeriams ir Draugams
linki

SIUVEJŲ DIRBTUVĖ

PRANAS IR IEVA NAVAUKASKAI, Sav.
Cleaning, Pressing and Repairing

2653 W. 43rd St. Tel.: LAfayette 3-4116

LINKSMŲ VELYKŲ ŠVENČIŲ
visiems lietuviams linki

Vladas Rask — Rasčiauskas

Ruošiamė ekskursijas ir sutvarkome pavienių asmenų keliones į visus pasaulio kraštus, įskaitant ir Lietuvą.

Vasaros ekskursijos jau pilnos. Gaila, kad nieko daugiau į šias ekskursijas negalime priimti. Lieka dar po kelias vietas — rugsėjo, spalio ir gruodžio ekskursijose.

Norintieji važiuoti, privalo tuojau užsiregistruoti mūsų įstaigoje.

AMERICAN TRAVEL SERVICE
BUREAU

WALTER RASK, Prezidentas
JOSEPHINE MILLER, Manager
LAIMA LUNECKAS, Travel Consultant

9727 So. Western Ave., Chicago, Ill. 60643
Tel.: (312) 238-9787-8

PAVASARIO ŠVENČIŲ — ŠV. VELYKŲ PROGA
SVEIKINA CHICAGOS IR JOS APYLINKĖS
LIETUVIUS

PETER KAZANUSKAS, Prezidentas

MUTUAL FEDERAL SAVINGS
AND LOAN ASSOCIATION

VYT. IGNAS

JURATĖ IR KASTYTIS

link. Jei yra žiema ir vakaras, visada žinau, kad dabar išeis kas nors iš trobos su žiburiu, ir aš lipsiu iš vežimo sustyrusi, nusėdėjusi kojas dvidešimt trijų kilometrų kelionėje.

Taip ir šį vakarą. Atbėgo žiburiu nešinas piemenukas Stepas, sukinėjosi Sargis apie arklių kojas, tik neįprastai girdėjosi iš kāmbarių tarpais juokas, tarpais giesmė.

— Labas, Stepuk, ar didelis paaugai nuo vasaros? — šnekinau piemenuką ir traukiau iš kišenės saldainį.

— Jau už pėdą didesnis, — visada drąsus atsakė Stepukas, — ačiū už saldainį.

— O kas ten troboj tokie garšai? — paklausiau.

— Jau, turbūt, vėl Kazimieras su Domu "kalvarijas" gieda. Vienas senas — kvailas, antras

mažas, — atsakė už Stepuką, kinkydamas arklius Justinas, pusbernis, mano vežėjas.

Bet tuo metu atbėgo pasitikti mama, tėvelis, sesutė Petrė, ir aš atsidūriau jų glėby.

Įėjau į šiltą trobą. Pabučiavau Domuką, savo dvylikmetį broliuką, samdinę Nastę, visada žydrinčiais veidukais mergaitę.

Kazimieras užvertė kantičkas ir, keldamasis nuo suolo, kalbėjo:

— Ar jau? Ar jau pana Valerija parvažiavo? Sveika, sveika, panaite!

Jis tiesė man savo ranką, bet tuo momentu Domukas jam padavė savąją, kurią jis pabučiavo.

Visi ėmė juoktis, vos susivaldžiau ir aš, bet kartu ir graudu man buvo — vargšas Kazimieras, kaip jis nebemato.

— Kazimierai, tu man ranką pabučiavai, ne Valerijai, — kabinosi Domukas.

— Ką tu, mulki Pono Dievo, čia man meluosi! — gynėsi Kazimieras, sumišęs, išraudęs, netikras, ar Domukas meluoja ar ne.

— Netikėk, Kazimierai, man pabučiavai, man, — gelbėjau jį. — bet dabar niekas rankų moterims nebebučiuoja, nebebučiuok ir tu man daugiau.

— Kazimieras, mat, vis po dvarus jaunas būdamas grafiatėm rankas bučiavo, ant žirgų jas sodino, o šios visos už jo tekėti žadėjo, — atsiliepė bernas Feliksas.

Vėl visi suklego juoku, o Kazimieras, rądom į šonus įsiremes, vieną koją pirmyn išmetęs, atrėžė:

— O je, buvau vyras kaip len-drelė, tai ir grafiatės mylėjo, o į tave tokį sūrmaišį — tai nė Rozalija gyvatinė nežiūri.

Išraudo Feliksas. "Jis griebė dabar, — galvojau, — Kazimierą, kad jis nė senės Rozalijos, kuri gyvates gaudė, nevertas". O Kazimieras mitriai apsisuko, dešinę koją apmesdamas ratu ir, nuėjęs į kampa, išsitraukė iš kabančio švarko nosinę. Jis visada turi nosinę. Nepadoru,

girdi, savo šnirpstaš ant šventos žemės mėtyti. Jis taip daro ir viduj ir lauke — jam visur vienodai šventa žemė.

— Sukis, sukis, Kazimierai, vis ratu, tik už slenkščio neužkliūk, — kibo Feliksas.

Kazimierui, mat, dažnai taip atsitikdavo, todėl Feliksas ieškojo silpnųjų vietelių, Kazimieras tačiau nukreipė kalbą kitur: — Tai sakyk, Valerija, ar gražiai ten šimet "Kristaus karstą" papuošė?

— Dar nebuvo visai baigtas, kai išvažiavau, bet kaip visada: dvi augštos eglaitės stovėjo iš šalių, tūlinės užuolaidos prieky.

Niekur taip nepapuošia dabar "Kristaus karstą", kaip būdavo Plungej prie kunigaikščio Oginskio. Viešpatie, Viešpatie, koks gražus aniolas rymodavo prie karsto. Didumo — kaip žmogus, o gražumo — kaip gražiausia moteris. Plaukai kaip auksas, kaip saulė, ilgiausi, ligi kelių, je... — užsisvajojų Kazimieras.

— Kazimierai, ar aniolas yra vyras ar moteris! — užklausė Feliksas.

— Aiškiai vyras. Visi vyrai aplink Dievą ir Motiną Švenčiausią, — autoritetingai atrėžė Kazimieras.

— O šventoji Dvasia ar irgi vyras?

— Je, ta yra moteris, o gal... — suabejojau, — bet nustok, nebiluznyk šventą vakarą, o ko čia kimbi!... A-a, tai sakai tarp dviejų eglių, ir tūliai, ir lempučių, manau, yra, — nusišypsojo Kazimieras, atsukdamas į mane savo dideles, žalsvas akis.

Mudu su Justinu susėdom valgyti vakarienės. Domukas, padaręs rimčiausią veidą, girdžiu, šnekiną Kazimierą:

— Dar vieną giesmę, žinai tą "Stovi Motina verkdamą".

— Užteks, tik grieką papildot per tokį giedojimą, — įsiterpė mama.

— Ale, šeimininke, kad vaikas prašo, dar vieną pagiedosim ir jau užšvėsime, — prašė Kazimieras.

— Leisk, mama, tegul pagieda, — prašiau ir aš.

— Na, bet tu pamatysi, — nusileido mama.

Kazimieras užsideda siūlais suraišiotus akinius ir iškilmingu veidu atsisėda gale stalo, esančio netoli lango. Domukas padidina lempos šviesą ir atsisėda šalia. Feliksas prislenka arčiau iš stalo šono. Stepukas sėdasi prieš Kazimierą ir jau suka popieriaus grumuliuką. "Kam kitam, jei ne Kazimierui", galvoju ir sekiau, kas čia bus toliau.

— Tai, Domeli, atversk "Sto-

vi Motina verkdamą" — labai švelniai, plonu, vaikišku balseliu sako Kazimieras.

— Atversta, — rimtai atsako Domas, nors aš mačiau, kad jis atvertė ten, kur pakliuvo.

"Vargšas, vargšas, — galvoju, — kaip jis nori paslėpti savo neregystę. Jis ir į kantičkas žiūri giedodamas, o mano rankos nematė". Bet žiūriu, kas bus toliau. Jis persižegnojo dideliu kryžiaus ženklu, pasitaisė akinius ir plonu balsu užgiedojo:

— Sto-ovi Motina verkda-a-ma.

— Ant to kryžiaus raudoda-a-ma, — labai stipriai ir dirb-

tinai stopai antrą posmą paėmė Domas.

— Sūnaus savo brangiausio, — nutęsė Feliksas.

— Tą posmą aš turėjau imti, aš pravadyrius, ne tu Pelki, — supurkštė Kazimieras.

— Gerai, Kazimierai, gerai, giedokim iš pradžių, tu pravadyrius, ta, — nudavė atspirantį Feliksas.

— Sto-ovi Motina verkda-a-ma — užvėlė vėl pešė balseliu Kazimieras.

Domukas su Feliksu susimerkė ir kad susūks:

— Ant to kryžiaus raudoda-ma, — bet lempa gestelėjo.

(Nukelta į 6 psl.)

LINKSMŲ ŠV. VELYKŲ ŠVENČIŲ
LINKI

EMILIJA IR MARIJUS KIELOS

M. K. LIQUORS AND FOOD
SAVININKAI

5620 W. 87 Street. Tel. 857-9525
OAK LAWN, ILLINOIS 60459

LINKSMŲ ŠV. VELYKŲ ŠVENČIŲ
visiems draugams ir kostumeriams linki

A. LAURAITIS

INSURANCE AND REAL ESTATE
4645 So. Ashland Ave. Chicago, Ill.
Telef.: LA 3-8775

LINKSMŲ ŠV. VELYKŲ ŠVENČIŲ
linkime mūsų draugams, klientams ir
pažįstamiems

TULPĖ VALGYKLĀ

Izidorius ir Juzefa Augaičiai

2447 West 69th Street
Tel.: 925-1123

LINKSMŲ VELYKŲ ŠVENČIŲ
savo klientams ir draugams linki

A & B CLUB

Savininkai BARBORA ir ADOLFAS VIRKEČIAI

UŽLAIKOME VISOKIAUSIUS GERMIUS

3601 South Lowe Ave. Tel. BI 7-9228

LINKSMŲ IR LAIMINGŲ VELYKŲ ŠVENČIŲ

LINKIME VISIEMS LIETUVIAMS, BESIRŪPINANTIEMS

gimtinojo savo KRAŠTO LAISVE

Marija ir Antanas Rudžiai su šeima

LITHUANIAN RADIO FORUM

PREKŠ VELYKAS TEVIŠKEJE...

(Atkelta iš 5-to psl.)

Tuo metu Stepukas tik sprikt popieriaus gumulinką Kazimierui į akinius.

— Nutilkit jūs, mulkiai! Po no Dievo, pravadyriaus neperšaukit. O kas čia metė man į akinius? Galėjo akį išmušti.

— Nuo lubų tinko gabaliukas nukrito, — ramiai atsakė Stepukas.

— Ar tinko, gal ir tinko, — dar ramiau sutiko Kazimieras.

Ant lubų tačiau jokio tinko nebuvo. Jos visai nedažytos.

— Ar jau prasideda, — įsiklaido tėvelis, — gult eikit, o ne juokus iš giesmių darykit. Dėmai, marš į lovą!

— Seimininke, leisk bent pu-

se išvart, — prašėsi Kazimieras, — kaip čia dabar giesmę nutraukti.

Tėvas užsidedė žiburį ir, eidamas durų link, bambėjo:

— Eisiu tvartan šermukšnes pažūrėti, gal versiuojas, ir kad parėjęs jau rasciau tą pusę išvartą.

Tėvui išėjus, visi giedoriai padarė rimtus veidus ir vėl pradėjo giesmę iš pradžių. Dabar visi trys pradėjo iš karto: Kazimieras savo plonyčiu pelės balėliu, Domukas dirbtinai storu, o Feliksas tyčia kniaukė per nosį. Stepukas pradėjo diriguoti, kaip matė mokytoją mokykloje darant.

— Pravadyriaus neperšaukit,

sakau aš jums, klusiai, kiek sykių sakiau, negalima pravadyriaus persaukti! — čirškė užstalėj Kazimieras.

Mama nebeiškentė. Ji atsikėlė nuo mūsų stalo, kur vakarieniavom mudu su Justinu, priėjo prie giedorių stalo ir užpūtė lempą.

— Gana. Didysis Trečiadienis šiandien, ne Užgavėnės. Gult eikit!

Rytojaus dieną buvo Didysis Ketvirtadienis. Gaivi ir saulėta buvo ši diena. Saulutė bučiavo kiekvieną skruostą, kuris tik išbėgdavo iš trobos. O tos trobos durys nuolat buvo darinejamos šiandien. Toks jau visų laikystamas, bėgiojimas, skubėjimas! Rodos, jei ir garsūs tinginys lokys būtų užklydęs šiandien į mūsų sodybą, ir tas būtų neįkentenės nestrupaliojęs. Ir tas, rodos, būtų griebęs šluotą ar grėblį ir stojęs į bendrą darbą. Neliepiamas, negavęs nei degtinės, nei medaus. Tokia jau džiaugsminga darbo nuotaika buvo.

Nastė valė langus. Petrutė šveitė grindis. Stepukas su Domu lenktyniavo, nešdami mamai kiaušinius. Jiedu, mat, beveik visą gavėnią rinko kiaušinius ir slėpė. Mama sakė, kad pas mus yra kelios vištos, kurios visur mēto kiaušinius, nedėda joms padarytuose lizduose. Žiūrėk, kur nors peludėj arba daržinėj jau ir kudakina. Tai mama pažadėjusi nuo penkių kiaušinių vieną duoti rinkėjams. Ir šį vakarą lenktynes laimėjo Stepukas: jis gavo iš mamos septynis kiaušinius, o Domukas tik keturis.

Aš šlaviau darželį palangėj, pešiojau pernykščius stagarus, kai kur parenau su grėbliu paviršium, kad šiek tiek gražiau atrodytų. Justinas atvežė visą vežimą smėlio, tai juo išbarstėme darželio takus. Takų per kiemą nebarstėm šiandien. Sakėm, kad per anksti, nuneš viską su kojom. Tai padarysim šestadienį.

Kazimierui nebebuvo vietos troboje su virvėm, tai jis, neturėdamas ko nusitverti, apgrabinėdamas smaukė svogūnų lakštas margučiams dažyti. Tokiu rimtu veidu sėdėjo priebuty prieš saulutę ir tokiu liūdnu, kad ir mama tą liūdnumą pastebėjo.

— A. nebereikia tavo amžiuje gavėti su varpais, eik valgyti, dar yra likę pietų. Tik pamislyk — kur dar šestadienio pietūs.

— Ne, seimininke. — greit atsakė Kazimieras, — ne, apžadai prieš švento Roko Gardamiškio: nuo Didžiojo Ketvirtadienio pietu iki Didžiojo šestadienio pietu nieko nevalgysiu, kad Dievas vi-

lai alau žviesos peatintų.

— Aš, grėbtydama darželį, girdėjau šitą jų pasikalbėjimą ir man pasidarė staiga liūdna.

Akys! Koks brangus daiktas akys! Ar ne joms gerėtis suvertų kalnų grožis? Ar ne joms mirgėjimas žvaigždžių ir saulėleidžio auksas?

— Kazimierai, — tariu susitėjusi tarpdury, — ar tu niekada nebuvoj pas gerą akių daktarą, na pas toki, kurs tau su stiklu į akis žiūrėjo?

— Buvau, pana Valerija, buvau Klaipėdoj aną metą. Tada geriau dar buvo. Sakė, kad daug tokių yra, kurie vokiečių nelaisvėje buvo. Salė, kad ant akių dūmai krito.

Supratau, kad nelaisvėje jis gavo dujų, tik nežinau, ar nuo to medicinoj yra galimas šitoks laipsniškas akimas.

Aš neatmenu, kiek laiko jau Kazimieras įstisus mėnesius metuose praleidžia pas mus, vydamas virves, pančius, rišdamas šluotas, plakdamas linus arba nieko neveikdamas, snaudamas prieš saulutę ant suoloio palangėje. Bet šitaip snaudžia jis, kai iš kitų ūkininkų ateina pas mus į svečius — pusdieniui, die-nai. Šiaip jis visuomet kruta, vis ieško darbo.

Pas mus paprastai jis ateina lapkričio pabaigoj prieš linamyne. Jau kai ramiu, vienodu žingsniu, pagarbū veidu atžingsniuoją takeliu per sodą Kazimieras, žinok, kad prasideda žiema. Gyvena šiaip jis miestely. Turi kambariuką pas davatkėlę Marcelę. Jai nieko už tai nemoka, bet kai būna namuose, tai jos karvę pagano, paršeliui žolės pri-rauna, savo gautas malkas už virvių vijimą atiduoda jai.

— Kazimierai, vesk Marcelę, linksmau bus, — papiršliavo sykį tėtis.

— Ale kur, seimininke, svietai juokinti ant amžiaus galo. Nepadoru.

— Tai kodėl jaunas nevedei? — Aš ir pats nežinau, o buvau vyrras, kaip lendrelė.

Kai supyksta dėl ko nors ant Marcelės, tai net tamsoj išlekia iš namų. Kartą, sako, žiemą užpustytais keliais dar neišaušus jau krapštėsi apie mūsų duris, o iki miestelio yra septyni kilometrai.

Seniau, kai geriau matė, po linamynės plakdavo linus. Labai nemėgsta linplakio Urbono, kuris iš jo darbą paveržęs. Bet ir dabar, nors linus plaka Urbonas, mama Kazimierui apra-minti prašo išplakti koki "stukį" lovatiesėm.

Jau niekas taip neišplaka linų kaip tu, Kazimierai, nors į ausį dėk. Ka ten Urbonas, tu, tik krautinams linams plakti.

To pakanka, kad jis eitų išdidus ir nosį užrietas prieš Urboną. — Tavo darbas — tik žydo Dovydo arkliui pančioti, o mano darbus į skrynia krauna, ant stalo ponams dėda.

Eik, eik tu miestionkom vandenį nešti. — atkerta visada tais pačiais žodžiais nešnekus Urbonas.

Šiaip jau daugiausia jis veja virves. Koks ten tas jo darbas, bet užsiima žmogus, savo aklystę primiršta. Piktčiausia jam, kad vaikai ir bernai visą jo darbą gadina. Užsikabina ant vervento dvi vienvijas virves, suvytas klebatuose. Reikia jas susukti į vieną, suleisti, kaip jis sako. Eidamas kuris pro šalį užmes pakulų pluoštą į sukamą virvę.

— Na ir virvė. Pone Dieve! — pakirkina kuris, — žiūrėkit, vieni gumbai.

Ir ima Kazimieras jau susuktą virvę brūžiuoti, lyginti, o tikrai — vienu gumbas, kitur. Ir ar nepradės dūkti, ar neparaus jo išbales veidas.

— Žalty girini, kūtvala marš-kone. Prisistatyk, pikta sėkla, kuri taip padarei. Domi, Pelki, Steponkau! Kuris padarė?

Prisistatys tau kas, tik juokiasi visi, kai tėtis ar mama nemato. Nors tėtis ir mama draudžia Kazimierą erzinti su tais gumbais, bet argi jie sėdės visą dieną prie jo. Žiūrėk, jau ir sukasi pakulų pluoštas, ir vėl kambarį skamba žalčiai giriniai

ir kūtvalos marškos. Na, ir ko bijo, net jo kua.

Kartą suka virvę susisvajojęs, įsmeigęs savo didelės akis į vieną tašką ir tyli, tyli. Klebatai vos vos juda.

— Apie ką taip galvoji, Kazimierai? — paklausiau, pamaičius jį tokį užsisvajojusį.

— Je, pana Valerija, — nutęsia graudžia gaida Kazimieras. — Na kas, Kazimierai?

— Viešpatie, Viešpatie, kad tu man būtum mokslą davęs, aš būčiau vyskupu besas.

— Ar taip labai norėjai mokytis, Kazimierai?

— Labai. Ale kas duos mūžiko vaikui. Mama bėdna buvo, maža trobelė prie miesto durpy-no. Tėvas karė žuvo.

— Ar tik vyskupu norėjai būti? O gal būtum buvęs geras daktaras?

— Ne, ne, — greitai atsakė Kazimieras, — vyskupu. Vaikščioji su raudonu apsiaustu po sodus, skaitai šventas knygas, per stiklus į žvaigždes pažiūri. Mačiau Krokuvoj. Širdis saldavo. Daktaru, fui, ronas čiupinėti, dar gali suskiu apsikrėsti.

Kazimieras baisiai bijo apsikrėsti niežais. Jai jam kuris at-rodo įtartinom rankom, niekad jam rankos neduoda. O dabar, kai mažai beprimato, tai niekam nebeduoda, tik man vakar išimti padarė.

— Kodėl tu taip bijai niežų? — paklausiau kartą.

— Ko? Niežų, o, suskio, — paaiškėjo Kazimierui, — o kai vokiečiai į "plieną" buvo paėmę, ten buvau gavęs. Viešpatie, kaip niežėdavo rankos. Su dantimis grauždavau, kaip šunelis.

— O kaip tu į švediją patekai? — paklausiau vėl.

— Su laivu. — Kada?

— Per karą. — Kaip jis pateko švedijon, ar, iš viso, ten buvo, — man iki šiol nepaaiškėjo. Tik dažnai, norėdamas pabrėžti savo "pasaulio pažinimą", sakydavo seniau ir dabar tą patį gieda:

— Aš esu ir švedijoj buvęs. Švedija yra už Ameriką toliau. Ką tu, mulki, klauki, išmanai? Neatkęs tebesi, kaip šunelis devynių dienu.

Tai pati didžiausia Kazimiero "puikybės nuodėmė" ir patys didžiausi keiksmai.

Ryt Didysis Penktadienis. Mama žada iš ryto važiuoti į bažnyčią. Petrutė, Nastė ir aš kepsime pyragus — baltuosius ir babkas. Suomaliniai pyragai iš tamsesnių, stambių kvietinių miltų iškepti šiandien po pietų.

Rytoj mane tikriausiai pristatys plakti babką.

Štai jau ir Didysis šestadienis. O, tos Velykos ir ta priešvelykinė Didžiojo šestadienio nuotaika!

Iš ryto dar kartą pervalomai kambariai, ant stalo užtiesiama kvepiančio lino staltiesė, ant stalo pastatoma namuose sprogdintų berželių ir karklų bumbulų puokštelė.

Kazimieras atnešė man gražiai sudrygusių avių vazonėlį, kurio vidury gulėjo baltas gipsinis avinėlis.

— Valerija, ar avinėlis bal-

kas juo.

— Baltas, baltas, kaip pačios Velykos, ir kaip gražiai suaugusios avižos.

— Taigi, labai gražiai, prieš mėnesį pasėjau. Perbraukė jis ranka per avižas, kurios, turbūt, jam skendo migloje.

— Ar nesilpna, Kazimierai?

— Jau būtų gerai užvalgyti, bet tik dvyliką valandą, kai iš-girsiu varpus.

— Ar dar negrįžo vaikai su ugnimi? — pasiteiravo tė-tis, įkišęs galvą pro atvirą lan-gą.

— Dar ne.

— Kad bent vienas gyvą parneštų, — pasakė tėtis ir nuėjo vėl tvartų link.

Mat, Didžiojo šestadienio rytą berniukai eina į bažnyčią parnešti švento Velykų vandens ir šventosios ugnies. Vandenį neša paprastuose buteliuose, o šventosios ugnies žariją įdeda į išdiovintą obels kempinę. Toj kempinėj išpiauna skylutę, į kurią įdeda šventąją žariją. Kempinę pritvirtina prie virvutės, kad galima būtų ją supti. Kempinėje žarija ima rusenti labai

(Nubalta į 8 psl.)

LINKSMŲ VELYKŲ ŠVENČIŲ linki draugams ir pažįstamiems

BALYS IR EMILIJA PAKŠTAI

38th ST. ir SO. CALIFORNIA AVE. (kampas)

Chicago, Illinois 60632

Tel.: YA 7-8722

SALĖ ĮVAIRIEMS PARENGIMAMS

LINKSMŲ VELYKŲ ŠVENČIŲ linkiu visiems savo kostumeriams ir draugams

GRANT FUEL CO.

ADAM BERNADISIUS, Sav.

1546 South 49th Ct.

Cicero, Ill. 60650

Phone OL 2-9311

Visus mano artimuosius, draugus ir pažįstamus telydi pakilesnė nuotaika PAVASARIO ŠVENTESĖ — VELYKOSE bei tie atžygiavusio pavasario įvairiaspalviai gėlių žiedai tepuosia visus Jūsų gyvenimo žingsnius

JONAS JANULAITIS,

4520 SO. HERMITAGE AVE.

Chicago, Ill. 60609

LINKSMIAUSIŲ VELYKŲ VISIEMS

FRANK ZOGAS — Prezidentas

MIDLAND SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

4040 ARCHER AVENUE

CHICAGO, ILL. 60632

Telefonas CL 4-4470

MIAMI LIETUVIŲ PILIEČIŲ KLUBAS

3655 North West 34 Street, Miami, Florida

Sveikina visus Klubo Rėmėjus sulaukti sveikiems

ŠVENTŲ VELYKŲ

Taipogi dėkojame visiems, kurie atsilankė į mūsų klubą, tokiu būdu parėmė mūsų gerus darbus.

Klubo Direktoriai ir Valdyba

LINKSMŲ VELYKŲ ŠVENČIŲ linkime

savo klientams, draugams ir pažįstamiems

AUDYKLA "JUOSTA"

STANISLOVAS YURKUS

2448 West 71st Street
Chicago, Illinois. Tel. 737-5529

LINKSMŲ VELYKŲ ŠVENČIŲ linki visiems

ALGIRDAS IR ALDONA BRAZIAI AL'S HILLTOP LOUNGE

8514 ROBERTS ROAD

Oaklawn, Ill.

Tel.: 598-9661

LINKSMŲ ŠV. VELYKŲ ŠVENČIŲ linki visiems

taupytojams ir geros valios lietuviams

ST. ANTHONY SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

1447 So. 49th Court, Cicero, Illinois 60650

Telefonai Priemiesčiams 656-6330, Miestui: 242-4395

OFFICERS

PAUL PUTRIM, President
FRANK L. BOGDAN Jr., Vice-President
JOSEPH F. GRIBAUŠKAS, Exec. Secretary
BENNIE DIRZIUS, Asst. Secretary
ADAM BERNADISIUS, Treasurer
JOSEPH BUTKUS, Asst. Treasurer
HELEN P. RUKUIZA, Controller
S. PAUL ZUMBAKIS, Attorney

Joseph F. Gribauskas

DIRECTORS

JOSEPH F. GRIBAUŠKAS
FRANK L. BOGDAN Jr.
CHESTER ARASIM
BENNIE DIRZIUS
PAUL PUTRIM
ADAM BERNADISIUS
JOSEPH BUTKUS
PAUL G. PUTRIM
ANTHONY BERNADISIUS

POVILAS IR JO KELIONĖS

Be Povilo Krikščionybė būtų likusi žydų sekta

Nei viena apaštala laikų fi-gūra nėra tiek populiari krikščionybėje, kaip Povilas iš Tarsus, nors jis vargu savo akimis bu-vo Kristų matęs.

Apaštala Aktų ir paties Po-vilo laiškų dėka, kuriuos jis ra-šinėjo savo įsteigto krikščio-nių kongregacijoms, pats Povi-las, jo kelionės ir dinamiška jo-

jo asmenybė bei kelionių nuoty-kliai yra šiandien žinomi geriau, kaip kurio kito Naujosios Eros steigėjo.

Atrodo, kad Povilas buvo la-biau apsišvietęs negu visi apaš-talai. Jis mokėsi prie garsaus rabino Gamalielio ir labai ge-rai pažinojo judaizmą ir žydų šventraščius, kuriuos mokėjo

laikų ir vietoje pacituoti savo oponentams ir priešams supai-nioti. Pavyzdžiui, žydų teisme teisiama Jeruzalėje jis gudriai įvarė kylį tarp fariziejų ir sa-duciejų, išskeldamas tokius dok-trinų klausimus, dėl kurių šių nuomonės griežtai skirdavosi.

Povilas buvo aukštų principų vyras. Romos kolonijoje Phi-lippi, Makedonijoje, Povilas buvo išplektas ir uždarytas kalėjime už tai, kad jis iš vienos vel-nio apštos vergės išvarė "vel-nius". Mergaitė, kaip dabar pa-sakytume, turėjo vadinamą ESP talentą, kitais žodžiais magiškas jėgas, kurias jos savininkas iš-naudodavo pasipelnymui, o "vel-nius išvarius" jam užtruko pa-jamų versmė.

Nors nakties metu Povilas bu-vo "stebuklingai" išlaisvintas iš grandinių, tačiau ta laisve ne-pasinaudojo pabėgti, o pasilikio drauge su savo draugu Silu sė-dėti kalėjime ir kai kitą rytą atėjo magistrato įsakymas jį iš kalėjimo paleisti, Povilas pasa-kė:

"Jie mus viešai išplakė, nors mes esame Romos piliečiai, ir buvome pripažinti nekalti; jie mus įmetė į kalėjimą, argi da-bar jie mus šitaip privačiai nori išsmugiuoti? Tikrai ne! Te-gul jie ateina asmeniškai ir pa-tys mus išlydi". Ir magistratai atsiprašė.

Barnabo pagalba Povilui

Povilo indėlis Krikščionybės mokslo išsivystymui neturi sau lygaus. Visa tolimesnė teologi-ja yra Povilo minčių persunkta. Tačiau Povilas būtų greičiausia likęs nepastebėtas, jei ne vieno Kipro gyventojų žydo Juozapo apdairumas.

Tas "kipriokas" Juozapas, ku-rį apaštalai pavadino Barnabu, buvo su Povilu drauge Damas-ke tuojau po Povilo atšverti-mo. Tik Barabas įtikino Petrą ir kitus apaštalus, kad Povilas, iki tol plačiai žinomas kaip krikščionių nekenciantis Saulius, yra tikrai atšvertęs, o ne krikščio-nių prisimetęs.

Nestebėtina, kad Barnabas, kai jis buvo siunčiamas iš Jeru-zalės perimti krikščionių bažny-čią Antiokijoje, jis sustojo Tar-suse Povilo su savim pasiimti sau padėjėju.

Sekantais metais, spėjama, kad tai buvo 46 metais po Kris-taus gimimo, Povilas drauge su Barnabu iškeliavo į platųjį pa-saulį krikščionybės skelbti. Jie-du pirmiausia nuvyko į Barna-bo gimtąją Kipro salą, kur Povila apakino žydų raganių ir at-vertė į krikščionybę imperijos valdininką. Iš Kipro jie išvy-ko į Pamfiliją. Ši vieta Povilui buvo geriau žinoma, ir čia Bar-nabas perleido Povilui misijų va-dovybę.

Perkėlė misijas tarp "gojų"

Jie du nukeliavo į vietą, vadi-namą Pizidijos Antiokiją, kur žydų išsižadėtas ir atmetas Po-vilas padarė lemtingą posūkį, pa-reikšdamas: "Mes kreipsimės į gojus" (gojim — gentiles, krikščionys, pagonys, žodžiu kitati-kiai kitataučiai, ne žydai). Iš čia jie du iškeliavo į Ikoniją (Iconium), Lystrą ir Derbe, kur įsteigė keturias bažnyčias ir iš jų Povilas vėliau išsiuntė savo žinomąjį laišką į Galatiją (Ga-latiečiams).

Povilas su Barnabu grįžo į Antiokiją ir — tai jau buvo 50 metų po Kristaus — Povilas apsisvarstė, kad jau laikas grįž-ti pas savuosius "pamatyt, kaip mūsų broliams sekasi". Čia jie-du persiskyrė ir Barnabas iš-keliavo į savo Kiprą, o Povilas sausumos keliu išvyko lankyti Galatijos bažnyčių. Tą rudenį jis norėjo išplėsti savo veiklą "Azijos" provincijoje, tačiau tu-rėjo regėjimą — vizijoje koks tai žmogus jo prašė

"Ateik į Makedoniją mums pagelbėti".

Anu laikų dideliame Troas uoste sėdęs į laivą, jis pradė-jo savo misiją į Romos koloniją Philippi, iš kur nukeliavo į Te-saloniką ir iš ten per Atėnus į Korintą (Corynth), kur pabu-

SENIAUSIOS ŽINIOS APIE JĖZŲ

Testimonium Flavianum dvi versijos

Iki šiol apie Jėzų, be Jo paties apaštala Evangelijų ir Aktų, iš pašaliečių buvo žinomi tik dvie-jų Romos istorikų Tacito (Publi-us Cornelius Tacitus, 55—120 po Kr.), Plinijaus (Gaius Plini-us Secundus (23-79 po Kr.) trumpi užsiminimai ir ilgesnis žydų istoriko Flavijaus Juoza-po (Flavius Josephus), gyvenu-sio 37—100 metais po Kristaus, Josepha pastraipa apie Jėzų jo istorijoje "Žydų senovė" (Antiquities of the Jews), pavadin-ta Testimonium Flavianum, ra-šyta graikų kalba, iki šiol teikė krikščionių apologistams viską, kas buvo reikalinga turėti iš be-šališko šaltinio, kas vienu pa-ragrafu patvirtina visas krikščio-nių tikėjimo pagrindines ties-as. Tik viena bėda su Flavijaus Josepha "testimonija" yra ta, kad ji buvo "perdaug krikščio-niška", tai yra parašyta taip, kaip joks žydas, būdamas ne-krikščionis, nebūtų galėjęs pa-rašyti, dėlto greit sukėlė abejo-nių, o užėjus Renesanso (Apšvie-tos) amžiui visų rimtųjų istori-kų mokslininkų ir pačių krikščio-nių — buvo nurašyta į "apo-kripas" kaip nepatikima.

Arabiškas Juozapo tekstas

Šiais metais netikėtai atsirado to paties Joseph Flavijaus testimonijos kita versija.

Hebrajų universiteto Jeruza-lėje filosofijos profesorius šlome Pines atkreipė dėmesį į jo ras-tą, iki šiol nepastebėtą ar pra-žiūrėtą, to paties Flavijaus Jo-sepho rašinio atpasakojimo teks-tą arabų kalboje, užrašytą Ry-tų apeigų bažnyčios vyskupo Agapijaus 10-me šimtmečiu po Kr. Kaip graikiškas, taip šis arabiškas tekstas kalba apie tą patį Asmenį, tik pirmasis kalba aiškiu tikslu ir tendencija, antra-sis visiškai nesuinteresuotai, dėl-to bešališkai.

Cia abiejų tekstų vertimai:
Graikiškas tekstas: "Apie tą laiką gyveno Jėzus, išmintingas žmogus, jei tikrai galima jį pa-vadinoti žmogumi. Dėl to, kad jis

vo per 18 mėnesių ir parašė ankstybuosius laiškus apie savo misijas Tesaloniečiams. Į Anti-okią, jis grįžo per Efezą (Ephesus), Sirijoje, pasiekė Cezariją, nebetoli nuo Jeruzalės.

Povilo trečioji kelionė, prasi-dėjusi 53 metų rudenį,ėjo di-džiąja dalimi tomis pačiomis vie-tomis kaip ir pirmosios dvi ke-lionės. Trečioji kelionė baigėsi jo areštu ir įkalinimu Jeruzalėje, bet Povilas apeliavo į aukščiau-siąjį teismą Romoje.

Nors į Romą jis ne pats ke-liavo, o buvo siunčiamas rete-žiuose ir nebe laisvas, vis tiek ši kelionė galima vadinti Povilo ketvirtąja kelione, kadangi toje kelionėje jis ko ne kiekvie-name žingsnyje laimėjo savo krikščionybę naujus konvertus.

Visos keturios Povilo kelionės buvo pilnos visokių nuotykių. Šv. Lukas, daktaras iš Antioki-jos, keliavęs su Povilu drauge kaip jo asmeninis gydytojas, žy-mią tų kelionių dalį surašė savo Apaštala Aktuose.

Tose kelionėse Povilas buvo mušamas, įkalinamas, akmeni-mis apmėtomas ir paliktas dėl-to, kad buvo palaikytas nebegy-vu. Daug kartų jis iš miestų pabėgo paslapčiomis.

Efese jis užsitraukė sidabra-kalių ppktį ir kerštą: Efesus bu-vo garsus dievaitės Dianos šven-tove. Tie šaltkalviai dirbdavo sidabrinės Dianos figūrėles ir gerai uždirbdavo, o Povilas jų amatą išpeikė, pačią dievaitę pa-vadinamas paprastu stabu.

Nepaisydamas grasinimų, sumušimų ir kalinimų, Povilas vis ir vėl grįždavo į tas vietas, būdamas tikras, kad pavojai ir sunkumai jo laukia.

Savo pažiūrą į kančias Povilas išreiškė keliais žodžiais sa-kydamas.

"Norėdami patekti į Dievo ka-ralystę, mes turime pereiti daug sunkumų".

buvo toks, kurs išdarinėjo stebė-tinus dalykus ir buvo mokytojas tokių žmonių, kurie tiesą noriai priėmė... Jis buvo Mesijas. Kai Pilotas, išgirdęs kad Jį kaltina aukščiausiai mūsų tarpe stovin-tieji žmonės, nuteisė Jį nukry-žavimui, tie, kurie... buvo (Jį) pamilę, nesiliovė. Trečią dieną Jis jiems pasirodė vėl gyvas. Nes Dievo pranašai apie Jį pranaša-vo tuos ir mirijadus stebėtinų dalykų... "Kitame šaltinyje pa-kutinis Josepha sakinyss perteik-tas dar "geriau", būtent: "Ir Krikščionių padermė, taip pagal Jį pavadinta, vis dar, iki šiol, neišnyko".

Arabiškas tekstas: Tuo me-tu gyveno išmintingas žmogus, kurs vadinosi Jėzus. Ir Jo el-gesys buvo geras ir Jis garsėjo savo dorybe. Ir daug žmonių tarp žydų ir kitų tautybių pasi-darė Jo mokiniais. Pilotas Jį nuteisė mirties bausme ant kry-žiaus.

Ir tie, kurie patapo Jo mo-kiniiais, nemetė buvę Jo moki-niais. Jie pranešė, kad Jis jiems pasirodė trims dienoms praėjus po Jo nukryžavimo ir kad Jis buvo gyvas: seka, kad Jis gal-būt buvo Mesijas, apie kurį pra-našai skelbė stebėtinus dalykus." Savo rašte, kurį paskelbė Iz-raelio Mokslo Akademija, prof. Pines argumentuoja už šią ara-biškąją versiją.

"Nė vienas istorinis tekstas nebuvo tiek daug ir dažnai ci-tuotas, tiek aištingai atmetas ir pasmerktas kaip literatūrinis falsifikatas, tiek dievotai gintas, tiek rūpestingai redaguotas ir tiek įvairiausiai papildomas, kaip vadinamasis Testimonium Fla-vianum" (Flavijaus Josepha grai-kiškas tekstas), ta trumpa iš-trauka iš Josepha "Žydų Seno-vės" XVIII, 13-64 kalbant apie žydus", rašo šlome Pines. "Jei tikras, tai yra bene ankstybiau-sias apie Jėzų, rašytas žmogaus, kurs nebuvo krikščionis".

Kokia buvo Jėzaus prigimtis

Vatikanas praėjo kovo 9 die-ną pasmerkė tikėjimą, kad Jė-zaus prigimtis būvusi žmoniška bet Dievo apimta.

"Tie, kas šitaip galvoja, pa-silieka toli nuo tikro tikėjimo į Jėzų Kristų", sakoma Vatikano doktrininiame pareiškime, "net tuomet, kai jie tvirtina, jog Die-vo buvimas Jėzuje padarė Jį aukščiausia ir tikriausia Dievo re-veliacijos išraiška".

Vatikano dokumente toliau ra-

šoma, kad vyskupai turi neileis-ti Dievo Žodžio ministeriams (kunigams) nutolti nuo sveiko-sios doktrinos ir ją perteikti iš-kreiptai ar nepilnai".

Tas doktrinos "iškraipymas

ar nepilnas perteikimas" taiko-mas į senąją Nestoro erziją (Nestorius, Konstantinopolio pa-triarchas, 428—431 po Kr.), ku-rį buvo formaliai pasmerktas Efe-zo konciliume 431 metais. J. Pr.

LINKSMŲ VELYKŲ ŠVENČIŲ
visiems savo bičiuliams ir kostumeriams linki

TAMALIUNAS A & A TAVERN

MARY and ANTHONY, Props.

Tai vienintelė lietuviams prieinama patogi įstaiga. Tai tė-vų palikimas, kuriame prie stipriosios stiklo ir alaus puodelio gimta lietuvių kalba galima pasikalbėti, savo var-gus išpasakoti ir širdies skausmą išlieti.

Šią taverną užlaiko du broliai Tamaliūnai, kurie gražiai ne tik su savo šeimomis sugyvena, bet ir su visais atėjusiais žmonėmis. Čia pat sukinėjasi ir sena motinė, nors prie biznio ji jau nesikiša.

REGULATION POOL TABLE

1447 So. 49th Ave. Tel.: TOWNHALL 3-9571

LINKSMŲ ŠV. VELYKŲ ŠVENČIŲ

linkiu visiems savo klientams, draugams
ir pažįstamiems

COMPLETE AUTO SERVICE

STASYS DAPKUS, Savin.

AUTOMOBILIŲ TAISYMO DIRBTUVĖ

4542 So. Western Ave. CLiffside 4-2241

LINKSMŲ VELYKŲ ŠVENČIŲ

linkime visiems savo klientams ir draugams

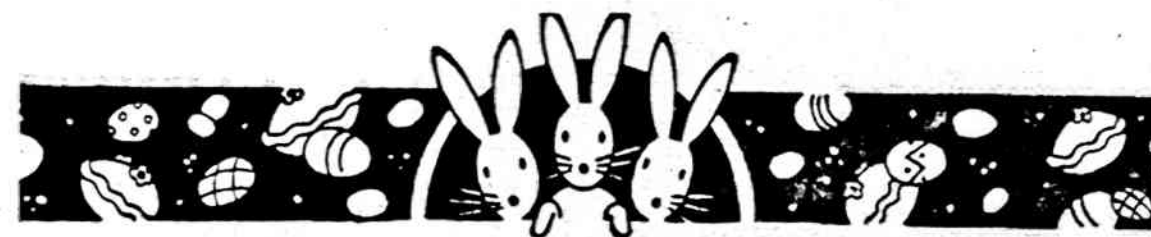
Frank's Television & Radio, Inc.

PARDUODAM IR TAISOM

Savininkai PAULIUS ENDZELIS, JUOZAS BENDORAITIS

3240 So. Halsted St. CALumet 5-7252

SKAITYKITE NAUJIENAS

ISTEIGTAS 1914 METAIS

Linksmų Velykų Švenčių
linki visiems geros valios lietuviams

METROPOLITAN
BANK & TRUST CO.

2201 WEST CERMAK ROAD Kampas LEAVITT STREET
CHICAGO, ILL. 60608 Telefonas: 254-1000

WILLIAM O. KURTZ, JR. ADOLFAS BALIŪNAS
President Vice-President

Visi Depozitai apdrausti iki \$20,000

LINKSMŲ VELYKŲ ŠVENČIŲ

Linkime visiems savo kostumeriams
ir draugams

Hollywood Inn

REIMONDAS RUDAUSKAS

Užeigą ir salę pramogoms

2419 W. 43 St. Tel.: VI 7-9780

PRIEŠ VELYKAS TEVIŠKEJE...

(Atkelta iš 6-to psl.)

pamažu, uždegama ir kempinė. Visas degimas vyksta labai lėtai, todėl, greitai einant, galima 7-8 kilometrus parnešti gyva ugnį. Ta ugnis negali būti vežama, ji turi būti parnešama namus, todėl šeštadienio rytą visi eina į bažnyčią pėsti.

Ir koks vaikų klegesys, koks skubėjimas, kada iš šventoriaus, supdami, švytuodami kempinės, lekia būriai berniukų namo. Bažnyčia yra ant kalno, tai tik mirginti pakalnė būriai. Vienoj rankoj krepšelis su buteliu švento vandens, antrojoje — supama kempinė.

LINKSMŲ ŠV. VELYKŲ ŠVENČIŲ LINKIME VISIEMS MŪSŲ DRAUGAMS IR PAŽISTAMIEMS

Mr. John G. Evans ir šeima
Mr. and Mrs. John G. Evans jr. ir šeima
ir
Mrs. Agnes Mažeika
6845 So. Western Ave. Chicago, Ill.

LINKSMŲ ŠV. VELYKŲ ŠVENČIŲ visiems Chicagos lietuviams linki

EUDEIKIS FUNERAL HOMES

Mr. and Mrs. David Gaidas ir Mr. and Mrs. Gerald Daimid

4605 - 07 South Hermitage Avenue
Tel.: YA 7-1741 — 1742

4330 - 34 So. California Avenue
Tel.: LA 3-0440

Mutviem su Kazimieru bėdinejančiam apie stalą, kieme subildėjo.

— Vaikučiai, — švelniai įstare Kazimieras ir nusišypsojo. — Trobą įlėkė sušilę, raudoni, kaip burokai — Stepukas ir Domukas.

— Abiejų dega. — pasakė abu iš karto.
— Na, gerai, gerai, duokit šen, tuoj dedu po pečių. Ale ko taip švėt, patrukti galėjot. Kaip be proto, kvapo neatgauna. Vandens ša to negerkit, — rūpinosi mama.

— Tai duok, šeimninke, vieną kempinę šeimninkei paduosiu, kad į jaujos pirtį nuneštų, kad Dievas apsaugotų nuo ugnies per linamyne. — pasisilė Kazimieras. Jis vis nori būti kuo nors naudingas, nors jam niekas nieko nesakytų, jei jis snūduriuotų visą pusdienį saulutėje.

Aš taisiau vieno lango užuolaidą. Belyginant vienas kraštas apačioj buvo atiręs.

Takeliu, padavęs kempinę tėčiui, parėjo Kazimieras. Kepurę kilst, eidamas pro kopytėlę, žvilgtelėjo į saulę. — ar augštai, ar toli pietūs?

— Kazimierai, — sušukau pro langą į kiemą, — jau dvylikta valanda, eik valgyti.

— Ar jau skambino?

— Dar ne, bet mano laikrodžio rodo dvylikta.

— Tai dar negalima — ramiai, bet ir liūdnai atsakė ir atsisėdo lauke ant suoliuko.

Baigusį tvarkyti užuolaidas, ir aš išėjau į kiemą. Tas pavasaris tiesiog valandom žengia. Pavoriams ties sodo tvora jau lenda iš žemės trauklapijai, gardokūliai. Net pinavijų raudonos spygelės iš žemės raudonuoją, ir narcizų laiškėliai jau kelia nosytes, ir pilksvų žalumu dengiasi karklai bevardžiai sode, kurie rudenį pilni baltų, didelių, bet nevalgomų uogų. Kai aš buvau maža, tai visas kaimo mergaitės susišaukdavau rudenį į sodą, ir iš tų uogų mes darydavome karolius.

Nuėjau prie klevų. Iš vieno tekėjo sula. Vakar pragrėžė, bet dar taip mažai buvo prilasęje sulos. Aš manau, kad dar pernaks-ti.

Staiga aš išgirdau varpus skambant. Tai "varpai atgavė-jo". Aš atsiminiau Kazimierą ir nulėkiau į trobą.

— Kazimierai, Kazimierai, jau varpai skamba! — sušukau uždususi.

— Ir aš, rodos, girdžiu, kad

skamba. — nusišypsojo jis, — jau dabar valgysiu.

Aš buvau laisva. Kiti vis su-sirasdavo darbo. Atnešiau iš ka-maros suomišnio pyrago luitą, įpyliau pieno.

— Tai ne, pieno neimsiu, — lauždamas pyragą sumurmėjo. — Tai kad piene galima, jau tu pats išsigalvojai, Kazimierai. Tau, iš viso, pasninko nebėra.

— Ką? Man pasninko nebė-ra? Nekalbėk taip. Kai pasninko nebebus, tai nė sekmadieniais spirgelio nebematysim — Dievas nubaus.

Nenorėjau aš su juo ginčy-tis. Ir pyragas yra keptas su pienu, bet nesakiau — nevalgy-tų. Aš įpyliau jam puslītės ar-batos puoduką ir suradau bruk-nių košės. Jis kando pyragą di-deliais kėsniais, kabino šaukš-teliu bruknių košę — taip go-džiai, net gražu žiūrėti, tokiu patenkintu veidu. Pavalgęs per-sižegnojo dideliu kryžiaus žen-klu, labai rimtu veidu, dievobai-ningai sudėtom lūpom. Nuo to jo pailgas veidas pasidarė dar ilgesnis, o tamsūs ūsai nutyso dar žemiau.

— Kazimierai, einam į daržinę pasisupti, supynės įrišom, — nutvėrė jį už pečių Domukas.

— Nevalna, vaikai, be ryto-jaus, dar ne Velykos, Domeli.

— Ale, varpai atgavėjo, jau galima.

— Atstok, sakau, kad nega-lima, na ko čia kimbi, — pyk-telėjo Kazimieras.

— Palik žmogų ramybėje, jau, turbūt, sugalvojai iš supynių iš-mesti, ar neturi Stepo, — už-sistojo Petrutė, — geriau dar pakiaušiniautum, ar mažai ry-toj pridaužysi. Gerai sako Ka-zimieras, kad šiandien dar ne laikas supynėm.

Domukas išdūmė laukan: gal sūptis, gal kiaušiniuoti, sugau-dysi dvylikmetį. Visur zuja, kaip uodas, visur turi būti, viską ma-tyti, žinoti. O jam, kaip "pa-grandinukui" viskas ir leidžia-ma.

"Mažis, nekirkinkit vaiko". Tokia jau yra nerašyta "mažių teisė", tokiom teisėm naudojasi ir mūsų Domukas.

Petrutė atsinešė didelį bliū-dą kiaušinių, padėjo juos ant sta-lo, o pati pradėjo vikriai piaus-tyti nedideliais gabaliukais vaš-ką į skardinį bliūdėlį. Svogūnų laiškų seniai jau buvo prirink-ta, dar Kazimieras užvakar pri-smaukė nuo svogūnų. Ji užkaitė puodą su tais laiškais ir pasta-tė vašką su bliūdėliu ant kros-nies.

Aš tuo tarpu jau drožiau iš medžio pagaliukus, gale pana-šius į plunksną, kad jais būtų galima rašyti su vašku. Nelabai aš sugebu išrašyti eglutės ar saulutės, užtat man sekasi viso-ki velykiški įrašai: "Aleliuja", "Linksmų Velykų", "Kristus kė-lės".

Į virtuvę įlėkė Domukas, ne-šinas šieno pakritom ir alksnio žievėm.

— A jau — vis svogūnai ir svogūnai. Šimet aš kitaip da-žysiu, — išdidžiai pasakė Domu-kas.

— Dažyk, dažyk, kad tik gra-zūs išeitų, — leidosi Petrutė.

Padavė jam du puodus: vieną šieno pakritom, antrą alksnių žievėm. Puodai netrukus pradė-jo virti. Į alksnio žieves Domu-kas įdėjo suodžių, pabraukęs nuo katilų, o į šieną šviežių, žalių rugių lapelių, kurių buvo prisirinkęs pilną kišenaitę.

Į virtuvę įėjo ir Stepas.

— Stepai, tu dėk į aksnius, o aš į šieną, tik apžiūrėk, kad bū-tų švarūs, — priėmė ir draugą į darbą Domas.

— Iš kur tu taip išmokai, Do-muk? — susidomėjau.

— Mokytoja sakė, kad taip džiukai dažo.

— O kodėl niekada nesakė tas "avino šinka", kad taip galima dažyti, — atsiliepė Nastė, — o jau tarškėti ir mokyti jis gali būtų ir nebūtų dalykų.

— Kas tas "avino šinka?" — susidomėjau.

— Tai ir nežinau, o tas dročius Dūda, — atsiliepė Stepas, — tas kurs iš rąstų lentas piauna. Dabar taip jį vadina.

— Kodėl?

— Sykį jis atnešė kretilą pa-daręs, — aiškino Nastė, — tai einantį namo pro tvartus Felik-sas užklauskė, ką jis gavęs už darbą, tai Dūda atsakė, kad "avino šinką". Nuo to laiko vi-sas kaimas taip jį vadina.

— Užmiršau į laikrodį pažiū-rėti, kada sudėjau kiaušinius,

nukalbėjęt apie tą "avino šin-ką", — susirūpino Petrutė.

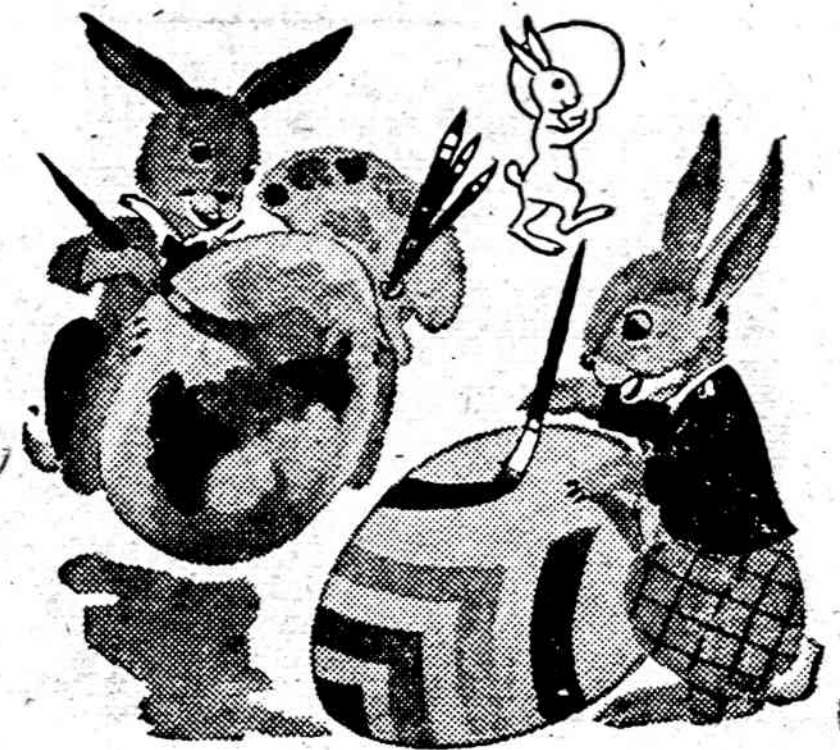
— Jau bus geri, imkim lauk — sako Domukas.

Ir pradėjo įdėti imti iš savo katiliukų margučius. Domuko žalsvi, žalsvai margi su pavė-siukais, šešėliais, Stepuko buvo juodi, kaip anglis. Petrutė, vis-ką priimanti su žemaitišku at-sargumu, gėrėjosi ir gyrė bėr-niukus už šią naujieną, o šių aky-

se tviskėjo džiaugsmas, kad i-sisėkė. Šiaip vyrukams bi-gėda buvusi.

Tačiau, kaip ir visada, vie-bliūdą primarginom su vaši-Margučių dažymas užsit-visą valandą. Bet ar tai darba-Tai džiaugsmas, kuris toks į-sitaiko tik kartą metuose. Ši-džiaugsmu pas mus prasidė-Velykos.

(Pabaiga)

LINKSMŲ VELYKŲ ŠVENČIŲ LINKIME VISIEMS MŪSŲ DRAUGAMS IR PAŽISTAMIEMS

PETKUS ir SŪNUS MARQUETTE FUNERAL HOME

2533 W. 71st Street — Tel.: GR 6-2345

CICERO

1410 So. 50th Ave. — Tel.: TO 3-2108

Linksmų ir Laimingų Velykų Švenčių Linki Visiems Chicagos Lietuviams CHICAGOS LIETUVIŲ LAIDOTUVIŲ DIREKTORIŲ ASOCIACIJA

PETRAS BIELIŪNAS

4348 So. California Ave. Phone LAfayette 3-3572

LEONARD BUKAUSKAS IR SŪNUS

10821 So. MICHIGAN AVE. Phone COmmodore 4-2228
649 EAST 162nd ST. Phone COmmodore 4-2228
South Holland, Illinois

BUTKUS - VASAITIS

1446 So. 50th Ave., Cicero, Ill. Phone: OLYmpic 2-1003

STEPONAS C. LACKAWICZ

2424 WEST 69th STREET REpublic 7-1213
2314 WEST 23rd PLACE VIRginia 7-6672

ANTANAS M. PHILLIPS

3307 Lituanica Avenue Phone YARds 7-3401

P. J. RIDIKAS

3354 So. Halsted St. Phone YARds 7-1911

G. F. RUDMINAS

3319 So. Lituanica Ave. Tel. YARds 7-1138-1139

PATARNAUJAME DIENĄ IR NAKTĮ
Turime koplyčias visose miesto dalyse.

LINKSMŲ IR LAIMINGŲ VELYKŲ ŠVENČIŲ

VISIEMS DRAUGAMS, BICILIAMS,
PRIETELIAMS IR VISIEMS CHICAGOS
LIETUVIAMS LINKI

Povilas ir Sally RIDIKAI

3354 South Halsted St.

YARds 7-1911

CHICAGO, ILL.